

MUMMIES

تهیه و تنظیم از

مهدی رضا خالص

اصطلاح مومیایی

- در مصر **صمغ** های گیاهی به **رنگ سیاه** وجود داشت و مصریان آن را با یکی از فراودهای زغال سنگ که **شبيه قير** بود ترکیب می کردند و به اجساد می زدند.
- مصریان به **ماده** حاصل از **ترکیب** این دو را **MUMMIA (مومیا)** می گفتند و به **عمل** آنها **مومیایی** گفته می شود.

پیشگفتار

- انسان وقتی که می میرد در فاصله بسیار کوتاه بدنش شروع به **تجزیه** می کند، ابتدا قسمت های **نرم** بدن (**امعاء و احشاء**) از بین می رود. عامل مهم این امر وجود **باکتریها** و **قارچ ها** در بدن انسان است که با **ایست قلب** شروع به فعالیت می کند.
- باکتری ها برای زنده ماندن و تولید مثل به **هوا** و **گرما** احتیاج دارد، بنابراین در هوای مرطوب بدن زودتر از هم پاشیده می شود.
- فقط **سه حالت** وجود دارد که می تواند جلوی تجزیه جنازه را بگیرد و باعث سالم ماندن جنازه شود که در نتیجه **مومیایی طبیعی** ایجاد می شود.

۱- مومیایی در یخبندان

۲- مومیایی در باتلاق

۳- مومیایی در نمک زار

موسیقی و مطالعات

انواع مومیایی

۱- مومیایی طبیعی

۲- مومیایی مصنوعی

موسساتی در خنک‌سازی

۱- بر اثر حوادث طبیعی

۲- گذاشتن تعمیدی در یخبندان

دراثر سقوط بهمن

قرار دادن تعمدي اجساد سرخ پوستان در قله های یخی

(جوانی تا) Juanita دوشیزه یخی تمدن پرو، در قله «آمپاتو» آند

مومیایی یک دختر بچه اینکا در ارتفاعات شیلی در رشته کوه آند

مومیایی یک بچه اسکیمو در گرینلند قطب شمال

مستور ترین مویلی افش

مردِ اوتسی (مردِ یخی)

- **مرد اوتسی ، مرد یخی ، فریتس یخزده** مشهورترین مومیایی طبیعی است که از سال **۳۳۰۰ ق م.** باقی مانده و حدود **۵/۵۰۰** سال قدمت دارد. بی تردید او **کهن ترین** مومیایی طبیعی یافت شده در **اروپا** محسوب می شود.
- این پیکر یخزده در سال **۱۹۹۱** در یخرود **شنالشتال** در رشته **کوه های آلپ** در قسمت **اوتسال** در نزدیکی هاوب سلابیوخ در مرز میان **اتریش و ایتالیا** پیدا شد.
- چون این مومیایی در منطقه **اوتسال** آلپ کشف شده، از این رو به نام **مرد اوتسی** نامیده شده است.
- اوتسی را دو **گردشگر آلمانی** اهل **نورنبرگ** در هنگام کوهنوردی پیدا کردند.

منطقه اوتسال رشته کوه آلپ مرز ایتالیا-اتریش

ذوب شدن یخ و نمایان شدن بخشی از بدن

گردشگران نورنبرگی یابندگان مرد یخی

اطلاع یافتن اتریشی ها از جنازه

صدمه به مرد اوتسی توسط اتریش ها

- نیروهای اتریشی با **بی تجربگی** سعی کردند با یک **مته دستی** جنازه را بیرون بکشند که بخشی از بدن مرد یخی در این فرایند آسیب دید و سوراخ شد.
- سپس آنان تلاش کردند که با یک **تبر یخ شکن** که در روش‌های باستان شناسی کاربردی ندارد، جسد را از یخ‌رود بیرون بیاورند باز به جنازه آسیب زد.

صدمه دیدن مرد اوتسی

شستشو و ضد عفونی کردن مرد یخی

ساله ماندن جسد بعد از حدود ۵۰۰/۵ سال

انجام آزمایش و اسکن از جسد

بررسی علمی روی جسد

- در بررسی‌های انجام‌شده بر روی جسد مشخص شد که این جسد متعلق به ۳۳۰۰ سال قبل از میلاد است.
- هم چنین آزمایشات نشان داد که او بیمار بوده و او از انگل روده‌ای رنج می‌برد.

وسایل باقی مانده مرد اوتسی

- از مرد اوتسی **ردایی** از جنس سبزه ، **جلیقه** و **کفش چرمی** هم باقی مانده بوده است.
- کفش‌های او ضد آب و پهن بوده و این پهنای برای راه رفتن روی برف‌ها مناسب بود. هم چنین روی کفش از جنس پوست آهوی کوهی و کف آن از چرم خرس بود و یک لایه چمنی نرم وجود داشت تا دور پاها را گرم نگه دارد.
- از طرفی **تبری مسی** با دسته‌ای از سرخدار ، **کاردی** از جنس **سنگ چخماق** با دسته‌ای از چوب درخت زبان‌گنجشک هم همراه جسد وجود داشت.
- و نیز یک **ترکش** با ۱۴ **تیر نوک‌تیز** باریک و یک **کمان** ناقص ۱ متری از جنس سرخدار از دیگر ابزار او بود.
- در کنار آنها تعدادی **توت**، یک **کارد** و یک **دلو** هم وجود داشت.

وسایل باقی مانده از مرد اوتسی

چهره نگاری احتمالی از مرد اوتسی

ادعای ایتالیا برای مالکیت مرد اوتسی

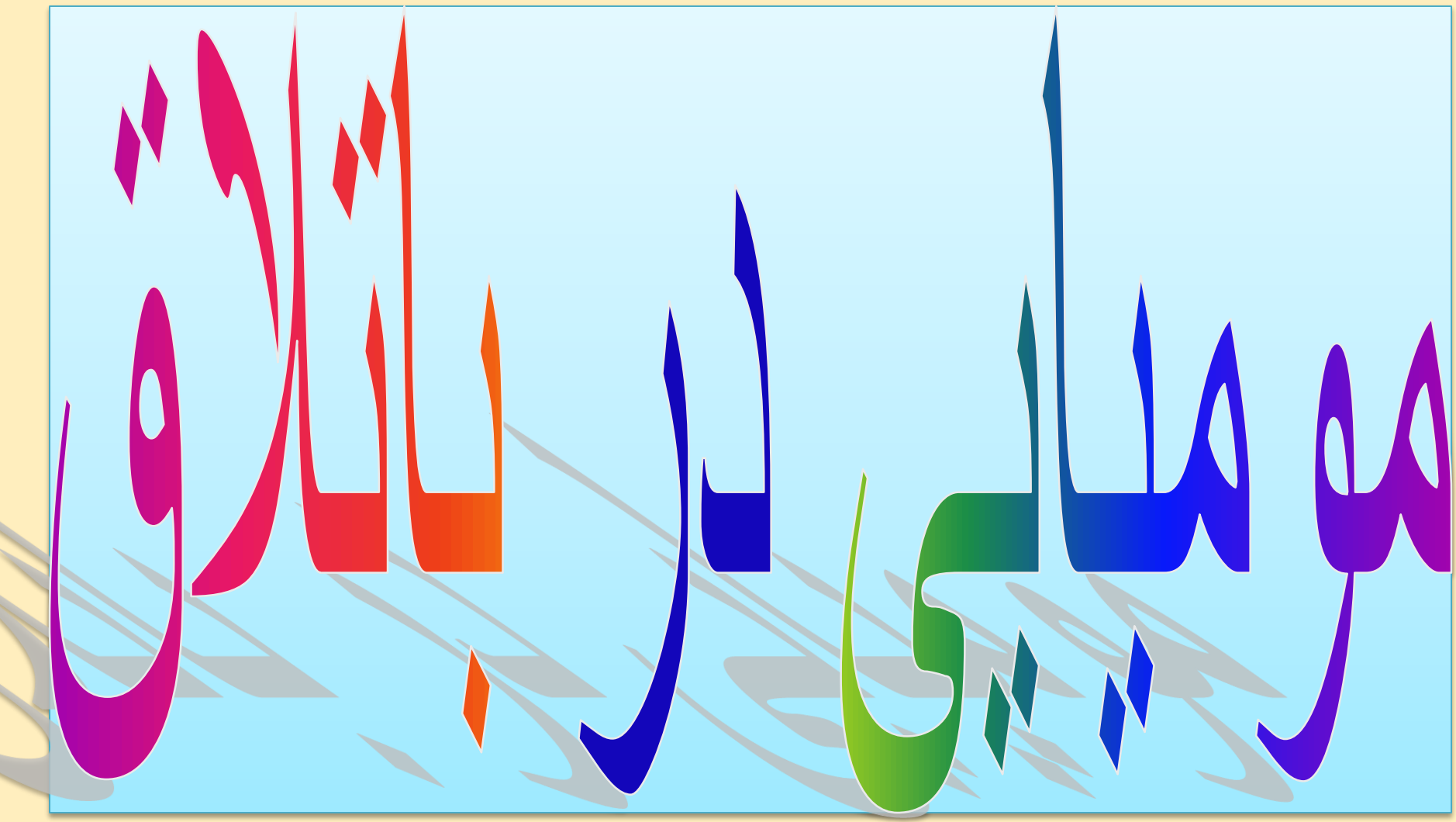
❖ اتریشی ها جسد را به **اینس بروک** بردند و در آنجا شروع به آزمایشات کرده و متوجه مشخصات جسد شدند.

❖ ایتالیایی ها پس از آن با بازدید منطقه کشف شده مرد اوتسی متوجه شدند که جسد در **۹۲/۵۶** متری **خاک ایتالیا** کشف است.

❖ با پی گیری های بین المللی ایتالیایی ها اتریشی ها متقاعد شدند که مرد اوتسی به ایتالیا تحویل دهند. این امر در سال **۱۹۹۸** (۷ سال بعد) اتفاق داد و جسد هم اکنون در موزه باستان شناسی **تیرول جنوبی** در **بولت زانوی ایتالیا** نگهداری و به نمایش گذاشته شده است.

موزه باستان شناسی تیروول جنوبی

باتلاق به دلیل نداشتن اکسیژن مانع تجزیه جسد می شود.

امکان افتادن در باتلاق و مرگ تصادفی

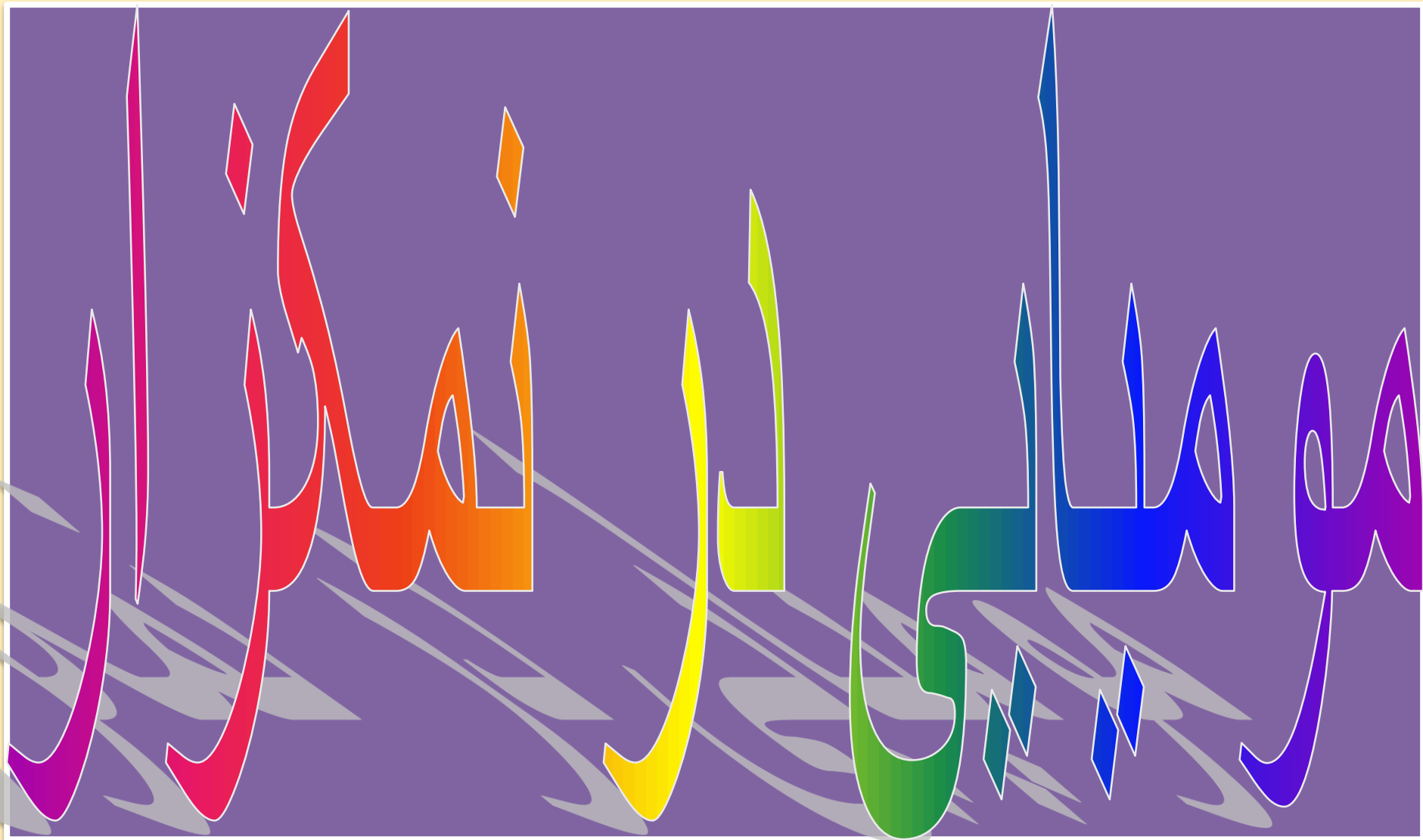
داشتن چشم بند و چوب دستی در دست

اعدام کردن یک نفر در دانمارک و قرار دادن جسد او در باتلاق

نمک زار باعث عدم تجزیه جسد می شود.

اجساد مردان نمکی چهر آباد زنجان

معدن نمک چهر آباد زنجان که مردان نمکی در سال ۱۳۷۲ در آنجا کشف شد.

کوه معدن نمک چهر آباد از ضلع جنوبی

Southern side of Chehr Abad salt mine mountain

IRAN - ZENJAN

معدن نمک چهر آباد زنجان

چگونگی کشف اجساد نمکزار زنجان

- کارگران معدن نمک چهرآباد در سال ۱۳۷۲ مشغول کار بودند که ناگهان متوجه یک جسد در داخل نمک شدند و مرد نمکی اول کشف شد. بعد از آن باستان شناسان به کاوش و جستجو در معدن اجساد دیگری هم پیدا کردند.
- با بررسی باستان شناسان از معدن چهرآباد و با توجه به شواهد و مدارک موجود در آن مشخص شد که معدن **ریزش** داشته و اجساد یافته شده در آن به دلیل **ریزش تونل های معدن** در آنجا دفن شده اند.
- به نظر می رسد که این ریزش دست کم **دو بار** رخ داده است.

اجساد داری لباس و دفن حالت غیر طبیعی

اجساد ششگانه چهر آباد

- در این معدن از سال ۱۳۷۲ تا به امروز مجموعاً ۶ جسد پیدا شده است. البته هنوز ششمین اجساد از زیر نمک ها خارج نشده است.
- بر اساس آزمایش های انجام شده بر روی اجساد مشخص شد که مردان نمکی ۳، ۴، ۵ مربوط به دوره هخامنشی با قدمت حدود ۲۳۰۰ سال است و مرد نمکی ۱، ۲ مربوط به دوره ساسانی، با قدمت حدود ۱۵۰۰ تا ۱۷۰۰ سال قبل است.

سایت باستان شناسی چهر آباد زنجان

کاوش دقیق در چهر آباد

باقی ماندن بخش هایی از اجساد

موزه ذوالفقاری زنجان

مرد نمکی ۱ مشهورترین مرد نمکی

- با انجام آزمایش‌های سال یابی به **روش کربن ۱۴**، که بر روی نمونه استخوان‌ها و پارچه‌های مجموعه صورت گرفت، قدمتی حدود **۱۷۰۰ سال** (اواخر اشکانی - اوایل ساسانی) برای مرد نمکی تعیین گردید.
- آزمایش‌های DAN نشان داد که سن مرد نمکی هنگام مرگ حدود **۳۷ سال** و قد وی حدود **۱۷۵ سانتی متر** بوده‌است. با بررسی آزمایش‌های انجام‌شده بر روی سلول‌های موی سر، **گروه خونی** مرد نمکی **B+** تعیین شد.
- با آزمایش سی تی اسکن و رادیولوژی، مشخص شد که مرد نمکی در اثر **سقوط** ناگهانی درون یکی از **گودال‌های معدن نمک** و وارد شدن **ضربه** بسیار شدید به ناحیه **راست جمجمه** و **صورت** از بین رفته‌است.

- مطالعات باستان شناختی بر مرد نمکی نشان داد که به علت **آرایش خاص** موهای بلند سر و صورت، وجود **گوشواره طلا** در گوش چپ، **چکمه چرمی** با ساخت و دوخت بسیار **ظریف** و **هنرمندانه** و هم چنین نوع و بافت تکنیکی پارچه لباس و بدست آمدن **شیء نقره‌ای** همراه با متوفی، فرد مزبور یک **کارگر ساده** معدن نمک نبوده؛ بلکه **فردی عالی رتبه** و دارای پایگاه اجتماعی بالا بوده‌است.

- اما علت حضور، **سقوط** و مرگ وی در معدن نمک چهرآباد هم چنان در پرده راز و **ابهام** باقی مانده‌است.

گوشواره مرد نمکی

باقی مانده فقط پای چپ با کفش چرمی

وسایل باقی مانده مرد نمکی

تفاوت رنگ مو اجساد نمکی زنجان

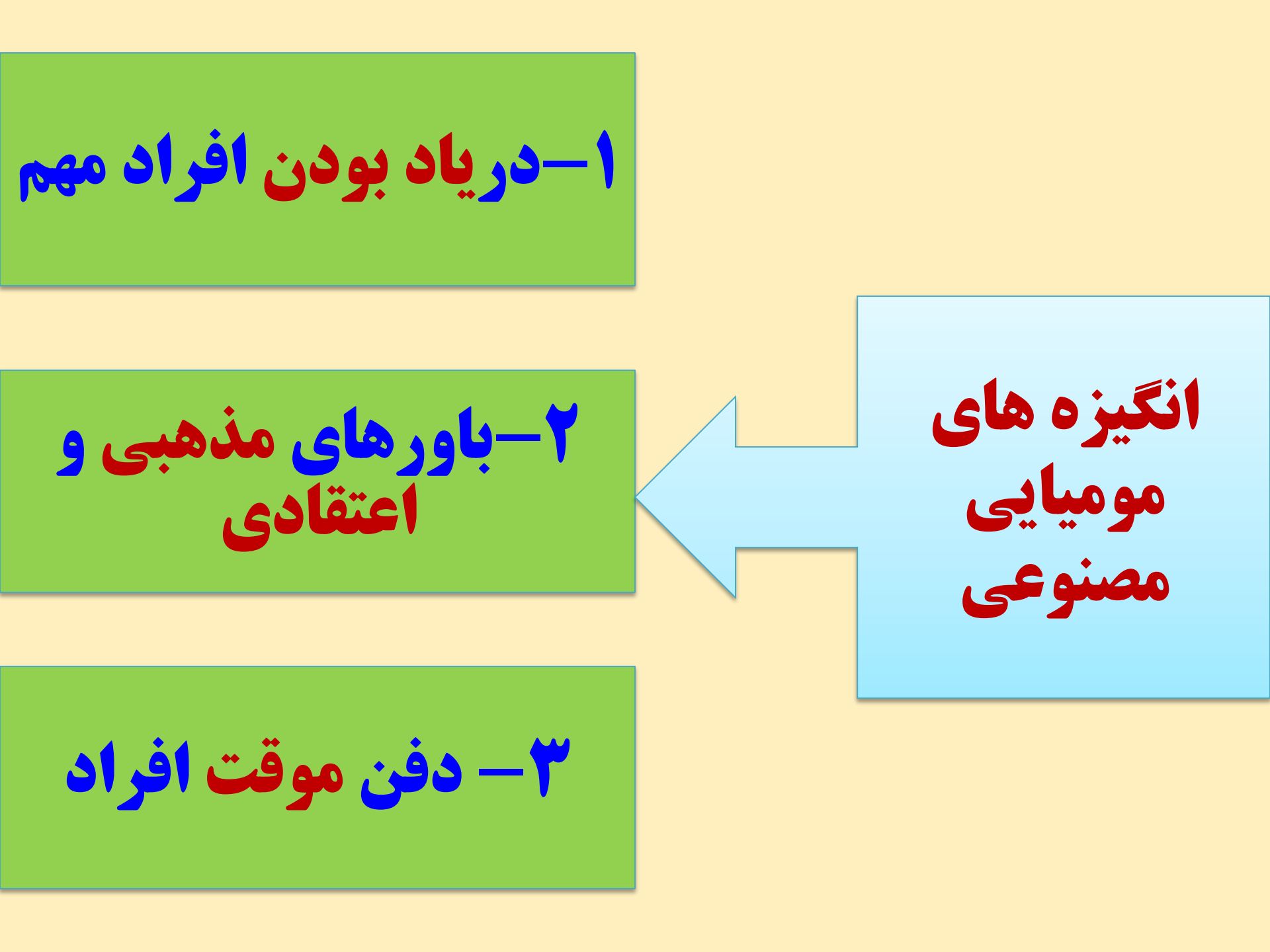
موسیقیایی صنوبری

۱-دریاد بودن افراد مهم

۲-باورهای مذهبی و
اعتقادی

۳- دفن موقت افراد

انگیزه های
مومیایی
مصنوعی

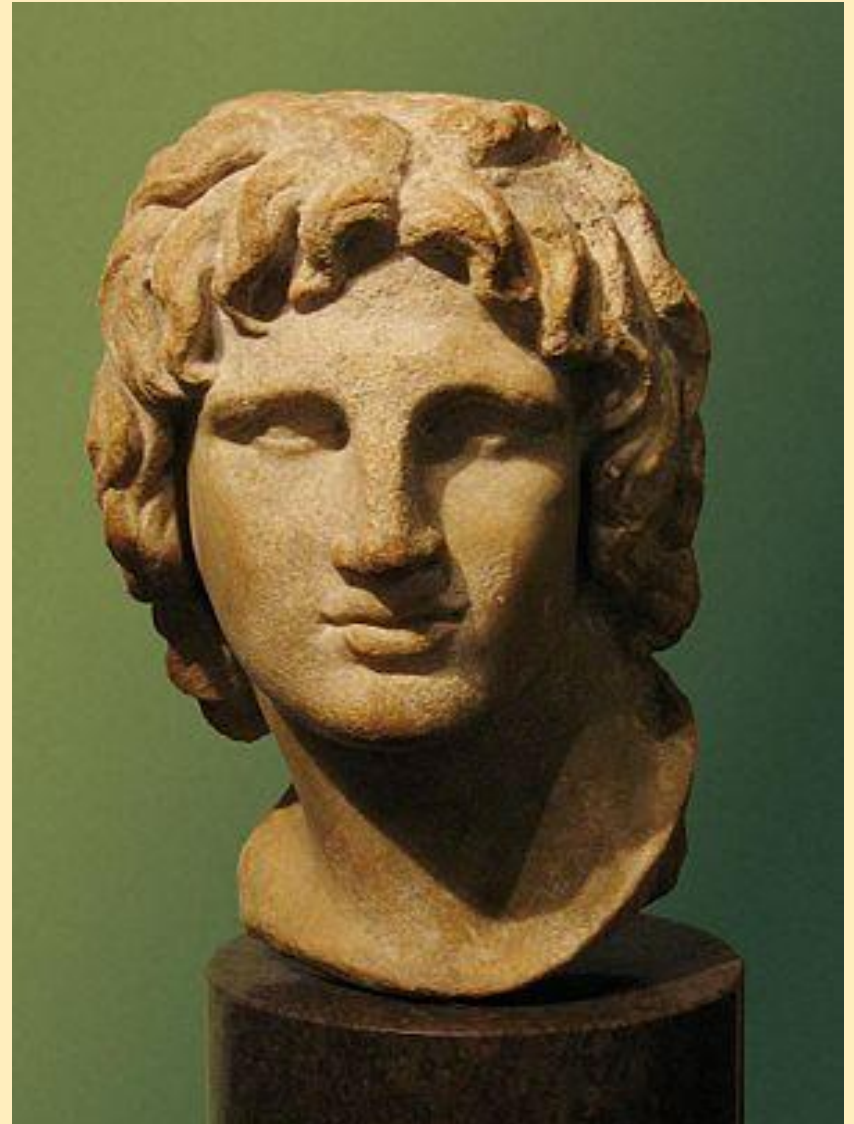
انگیزه اول مومیایی مصنوعی

در یاد یونان چهره های مصری

اسکندر مقدونی

جنازه ی او را در **عسل** به حالت **کنسرو** در آوردند و به اسکندریه انتقال دادند و او را در یک **تابوت** شیشه **ای** قرار دادند تا مرم و دوست داران او بتوانند این امپراتور عظیم را ببینند.

نکته ی قابل توجه این که به دلیل **فاسد شدن** جنازه در شیشه مومیایی از بین رفت و امروزه آثاری از مومیایی او وجود ندارد.

مجسمه اسکندر

مومیایی ولادیمیر الچ اولیانف (لنین)

جدا کردن امحاء و احشاء از شکم لنین

جدا کردن خون و آب از بدن لنین

آرامگاه لنین در میدان سرخ مسکو

جسد لنین در سال ۱۹۲۴

جسد لنین در سال ۲۰۱۶

مومیایی استالین قرار دادن در کنار لنین

جسد مومیایی استالین از ۱۹۵۳ تا سال ۱۹۶۱ در کنار جسد لنین قرار داشت، اما مقام‌های اتحاد جماهیر شوروی در دوران استالین زدایی دستور به برداشتن جنازه او را دادند و در جسدش را در کنار دیوار کاخ کرملین دفن کردند.

موسیقی سایر حوزه های هنر

مومیایی مائو تسه تونگ در چین

مومیایی فردیناند مارکوس در موزه فیلیپین

مومیایی کیم ایل سونگ در موزه کوم سوسان کره شمالی

مومیایی هو شی مین در موزه هانوی ویتنام

تفاوت مومیایی امروزه با مومیایی های قدیمی

- در زمان قدیم هدف از مومیایی **نمایش دادن** متوفی نبود، لذا امکان داشت که بعد از مدتی مومیایی فاسد شود. اما چون مومیایی های جدید در معرض دید قرار می گیرد، در نتیجه سعی می شود که به **بهترین شکل** درست شود.
- **فرآیند** مومیایی نسبت به گذشته بسیار **پیچیده** و **پر هزینه تر شده** است، لذا فقط **افراد خاص** و **مشهور** مومیایی می شوند.
- مهم ترین نکته در مومیایی های جدید **استریل کردن محیط بدن** از هر جهت است. به همین دلیل **رگهای اصلی** بدن را **باز** و **خون** که منبع اصلی باکتری ها است را از **جسد خارج** می کنند. هم چنین **مجاری های** بدن را برای از بین رفتن همه باکتری ها به وسیله محلول هایی خاص **شستشو** می دهند. هم چنین هر سال **چکاب** کامل می شوند تا فاسد نشوند.

انگیزه دوم مومیایی مصنوعی

دلایل اعتقادی و مذهبی

در سال ۱۹۹۹ بر روی کوهی به نام **لولای لاکو** چند مومیایی پیدا شد و نزدیک به ۵۰۰ سال سن داشتند. این مومیایی ها با توجه به اینکه به سبک های باستانی **فریز** شده بودند کاملاً سالم باقی مانده و حتی **اندام های داخلی** بدن آن ها نیز **سالم** بودند.

به گفته باستان شناسان دلیل مرگ این بچه ها یک **مراسم مذهبی** بود که طی آن چند کودک از **سوی رهبر دینی اینکاها** انتخاب شدند تا **درون** چاله هایی گذاشته شده تا بمیرند و در آنجا یخ بزنند.

این **مراسم** برای اینکاها بسیار **مقدس** بوده است و معمولاً **افراد خاصی** به این عنوان انتخاب می شدند.

اجساد در صومعه ای در سیسیل ایتالیا

- در پالرمو سیسیل ایتالیا در زیر زمین صومعه ای مومیایی ۸۰۰۰ نفر با لباسهای فاخر پیدا شده که به دور از مرکز مسیحیت واتیکان مومیایی شده بودند.
- در این جزیره عده ای از ثروتمندان بین سالهای ۱۵۹۹ م. تا ۱۹۲۰ م. (۳۲۱ سال) نزدیکان خود که می مردند به این صومعه تحویل می دادند.
- متصدیان صومعه هم آنها را مومیایی می کردند و در زیر زمین کلیسا و در اتاق ها و قفسه ها و در حالت های مختلف قرار می دادند.

مومیایی های صومعه کاپوچینوی

مومیایی با لباس های گران قیمت

قرار دادن برخی مومیایی ها در قفس توری

جسد مومیایی راهب «آنتونی» جزء معدود اجساد می باشد که پوست و چشم و موهایش هم چنان باقی است.

جسد مومیایی Rosalia Lombardo در ۱۹۲۰ مومیایی شده همچنان طبیعی به نظر می رسد.

انگیزه سوم مومیایی مصنوعی

دفن موقت

دفن موقت افراد مهم

❖ برخی از افراد مهم امکان داشت در سرزمین های بیگانه یا شرایطی مثل جنگ بمیرند و همراهان قادر نبودند که آنها را به وطنشان انتقال دهند و تصمیم داشتند که در آینده چنین کنند در نتیجه جنازه آنها را مومیایی می کردند.

❖ از جمله پادشاهان اسپانیا ، انگلستان و فرانسه در جنگهای صلیبی مردند، اجساد آنها را مومیایی کردند و سرنجام سر فرصت اجساد آنها را به وطنشان انتقال دادند.

❖ هم چنین جنازه ی رضا شاه را به دلیل ممانعت انگلستان از آوردن جسدش به ایران مومیایی کردند و از سال ۱۳۲۳ تا ۱۳۲۹ در مصر (مسجد رفاهی) قاهره دفن موقت کردند. تا این که محمدرضا شاه جنازه مومیایی او را بعد از ۶ سال به ایران انتقال داد.

جسد مومیایی شده رضا شاه بعد از ۶۰ سال

سلامت جانی و مالی هر فرد

سالم ماندن اجساد

- سالم ماندن جسد یا سالم ماندن جنازه **باور** به دخالت نیروی **فراطبیعی** برای جلوگیری از فرایند تجزیه طبیعی جسد پس از مرگ است.
- بر پایه این باور اجساد افرادی که **ایمان مذهبی قوی** داشته باشند تجزیه و فاسد نخواهد شد.
- نکته جالب توجه در مورد در سالم ماندن اجساد افراد مذهبی خاص، فقط در در **مذهب شیعه اسلام** و **مذهب کاتولیک مسیحیت** وجود دارد.

قدیسه فرانسوی ۱۸۷۹-۱۸۴۴ م.

برخاست سوسیالیزم

فرزند یک آسیابان در روستای لورد در جنوب فرانسه بود.

خانواده پر جمعیت سوئروس

سویروس یک راهبه ساده بود.

ادعای سوپروس

- سوپروس در ۱۴ سالگی ادعا کرد که بانویی با لباس سفید و درخشان در یک صخره ای بر او ظاهر شده و او را موعظه می کند.
- در ابتدا کشیشان و حتی مردم ادعای او را تکذیب کردند، اما وقتی اصرار او را دیدند، از ایشان خواستند که برای اطمینان از ادعای او از بانوی ظاهر شده بخواهد که معجزه ای نشان دهد.
- آنها از برنادت خواستند که بوته گل سرخ که در صخره محل ظهور بانو بود شکوفه دهد و نیز از زیر صخره چشمه ای جاری کند.

اعتقاد کشیشان به ادعای برنادت

- ابتدا بوته گل سرخ که زیر فرورفتگی داخل کوه بود در بهمن ماه - اواسط فوریه - گل داد.
- از طرفی در آخرین دیدار برنادت با بانو سفید پوش، او به برنادت می گوید که از آب چشمه‌ای که در زیر سنگ جاری است بنوشد و از گیاهان اطراف بخورد.
- نکته جالب این که در آنجا اصلاً چشمه‌ای وجود نداشت. برنادت فکر می کند که شاید در زیر زمین چشمه‌ای باشد، لذا با دستهایش شروع به کندن خاک های گل آلود کرد و به آب کمی رسید ، اما آب بسیار بد مزه‌ای بود.

- برنات با بعد از چندین بار تلاش به **آب تمیز تر** رسید و از نوشید، هم چنین کمی از گیاهان اطراف را هم خورد.
- در حالی به میان مردم بازگشت که **صورتش** گل آلود بود، و به مردم گفت که به آب رسید، اما با مراجعه به مکان چشمه ، **اثری** از **چشمه** ندیدند و به همین دلیل او را **متهم به دروغ پردازی و فریبکاری** کردند.
- اما پس از **چند روز** چشمه‌ای که برنات کنده بود جاری شد و به مرور اثرات **شفا بخشی** این چشمه مشخص شد.

شفا بخش بودن آب چشمه

- نکته قابل تأمل این که در طی ۱۴۵ سال اخیر ۶۷ شفای بدون توضیح که هیچ آزمایش علمی نتوانسته آن را توضیح دهد ثبت شده است.
- از جانب مراکز علمی فرانسه آب این چشمه مورد آزمایش گرفت، اما هیچ چیز خاصی جز مواد معدنی در آن یافت نشد.

مرگ برنادت در جوانی

- بعد از مدتی برنادت **بیماری سل** گرفت، مقامات کلیسا و مردم لورد اصرار کردند که او از آب چشمه بنوشد تا شفا پیدا کند. اما برنادت حاضر نشد که از آب آن چشمه بنوشد تا **شفا** پیدا کند.
- نکته قابل تأمل این که او اعتقاد داشت این **ایمان و دعا** است که بیمار را **شفا** می‌دهد.
- در نتیجه ایشان در سن **۳۵ سالگی** از دنیا رفت و جسدش را در قبرستان روستاهش دفن کردند.

جسد سویروس

❖ در سال ۱۹۰۹ بعد از ۳۰ سال از مرگش از طرف کلیسای مقدس قرار شد برای اثبات قدیسه بودن او جسدش نبش قبر شود، وقتی تابوت او را از قبر بیرون آوردند، در کمال تعجب دیدند که جنازه برنات بعد از این همه سال کاملاً سالم مانده و فقط صلیب و تسبیحی که در دست او بود زنگ زده است.

❖ به دستور کلیسا بلافاصله بدنش را مجدداً شستشو کرده، لباس نویی بر تنش کردند و دوباره جسد را به خاک سپردند.

❖ بار دوم ، در سال ۱۹۱۹ (۱۰ سال بعد) مجدداً این فرایند تکرار شد و این بار قرار شد که جسد او از جانب **جامعه پزشکی** فرانسه برای **معاینه** از قبر بیرون آورده شود. این بار هم در کمال تعجب دیدند که باز هم جسد برنادت سالم مانده است.

❖ بار سوم در سال ۱۹۲۵ (۶ سال بعد) ، این فرایند تکرار شد و مقرر شد که جسد برنادت باز برای **معاینه پزشکی** از قبر خارج شود، اما کمال حیرت این بار هم دیدند که جسد برنادت سالم مانده است.

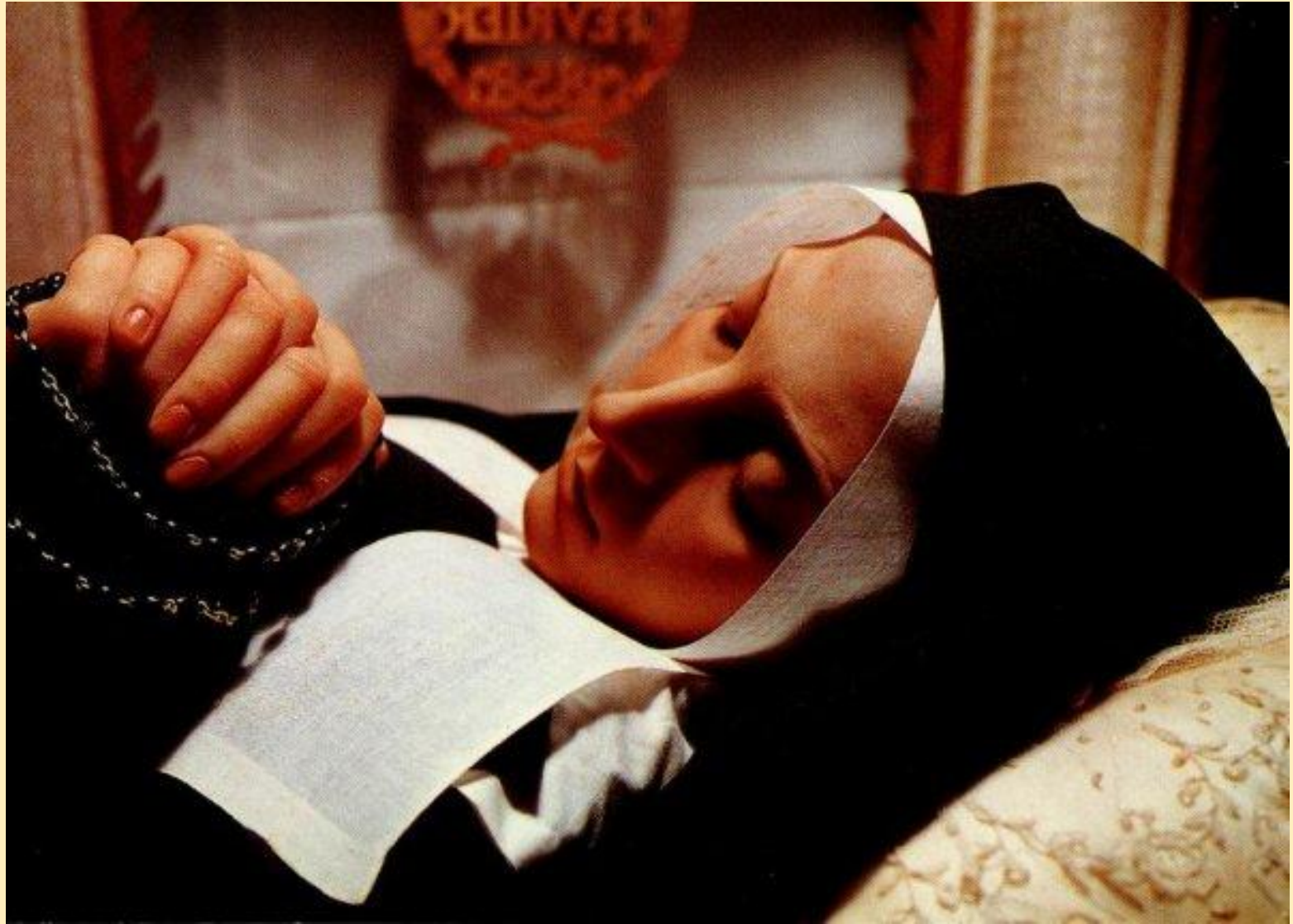
دیگر جسد او را دفن نکرده و در کلیسای سن جیلدارد (سنت برنادت) در شهر [Nevers] در داخل تابوت شیشه ای قرار داده اند.

صورت او را با موم مخصوص اصلاح کردند.

جسد برنادت بعد از ۱۳۷ سال از مرگش

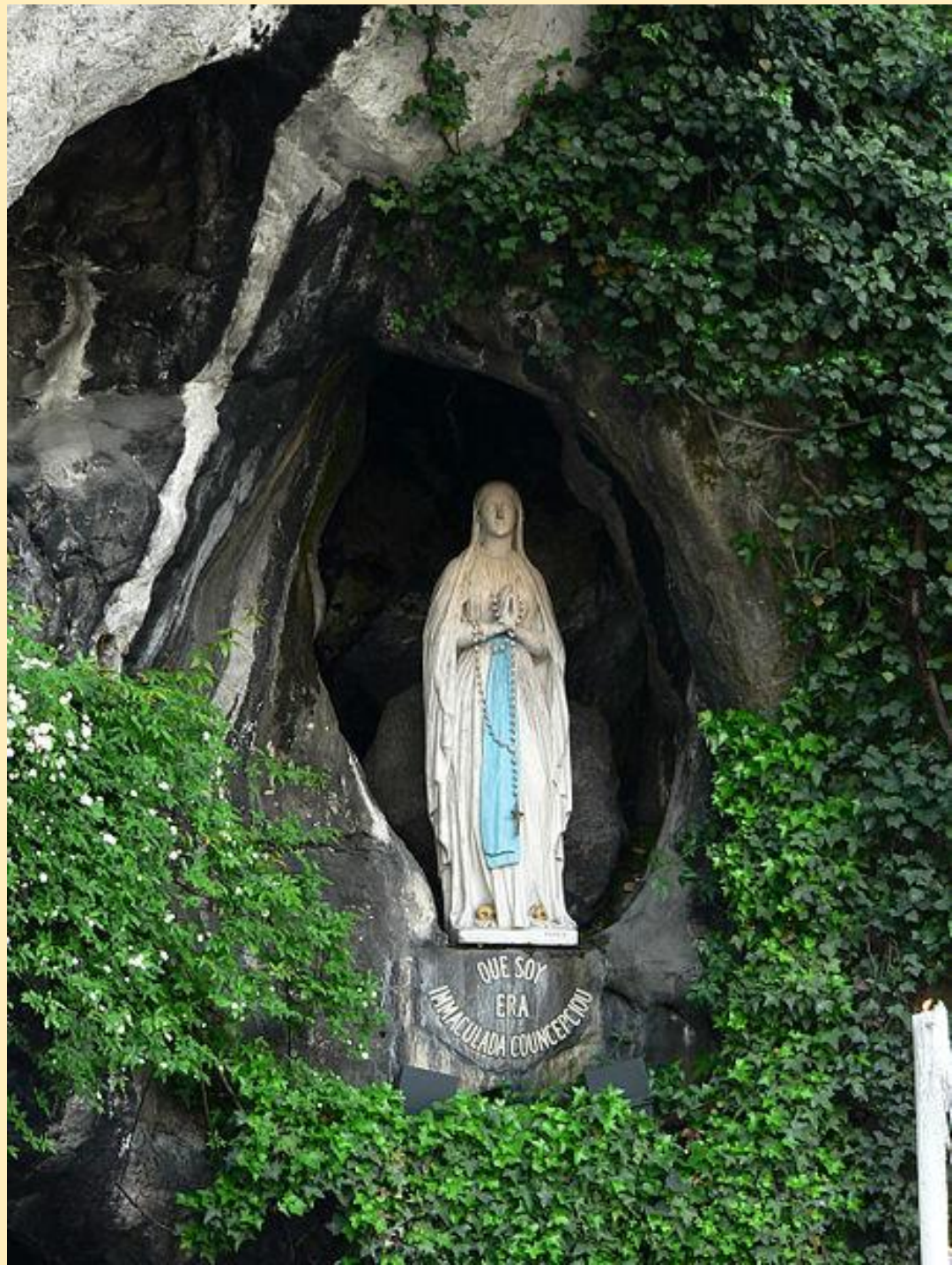
جنازه برنات معجزه کاتولیک ها

محل چشمه و ظهور بانوی سفیدپوش در روستای لورد فرانسه

مکان ۱۸ بار
ظهور بانوی
سفید پوش

سلامت جنازه ها در اسلام (مذهب شیعه)

- **دانیال نبی؛** ۱۲۰۰ سال پیش در گذشته و ادعا می شود جسد تازه وی به مدت سیصد سال تا زمان فتح ایران به دست اعراب مسلمان در بقعه اش در شوش به طور مشهود بر تختی قرار داشته است و همان زمان همان جا دفن شده است.
- **حمزه بن عبدالمطلب** و عده دیگری از کشته شدگان جنگ احد ادعا می شود که پس از ۴۶ سال بدنشان تازه بود.
- **حر بن یزید ریاحی** از شهدای واقعه کربلا که در پی تجدید بنای بقعه او توسط **شاه اسماعیل صفوی** در سال ۹۱۴ قمری ادعا می شود جسد وی تازه بوده و پس از باز کردن دستمالی که بر زخم داشت از بدنش خون جاری شد.
- **حبیب بن مظاهر** از شهدای واقعه کربلا که نادرشاه برای امتحان قبر او را نبش کرد و ادعا می شود جسد تازه وی آشکار شد.

- کشته شدگان **مشهد اردهال** از یاران **علی بن محمد باقر** که ادعا می‌شود در عهد ناصرالدین شاه **اعتضادالسلطنه** جسد تازه آنها را در سرداب مشاهده کرد و بار دیگر ۹ صفر ۱۳۸۱ قمری **آیت الله مرعشی نجفی** اجساد تازه و خون آلود آنها را در سرداب مشاهده کرد.
- **شاهچراغ (احمد بن موسی** برادر امام رضا)؛ ادعا می‌شود قبر و جسد تازه و خون آلود وی در نیمه دوم قرن هفتم قمری در عهد مقرب الدین مسعود بن بدر در **شیراز** مکشوف شد.
- **شیخ صدوق**، گفته شد در سال ۱۲۳۸ قمری بر اثر **طغیان سیل** بدن تازه او نمایان شد و مردم بسیاری آنرا شاهد بودند. فتحعلی شاه نیز در کنار بقعه حاضر شده بود و آنرا تجدید بنا کرد. افرادی چون **ملا علی کنی** و **آقا علی مدرس زنوزی** از جمله شاهدان عینی بدن تازه شیخ بودند که در آثار خود آن را نقل کردند.

مسئول درمورد ایجاد وایشگاه
سیاحنه الزام

جسدی پس از ۱۵ سال

سالم و تازه از زیر خاک خارج شد

مرحوم حاج محمد صادق

در گورستان متروکه «ایرفو»
جسد مردی که شصت و پنج سال
پیش فوت کرده است تازه وبدون
هیچگونه تغییری از زیر خاک خارج
شد، بطوریکه هنوز رنگ چنای ریش
و ناخن های متوفی زایل نشده است
خبرنگار مادرآباد جریان واقعه
بشرح زیر گزارش داد براساس
سخنی که شهرداری آباد قبه
کرده بود، قرار شد قبرستان متروکه
«ایرفو» که سالها از قدمت آن
می گذرد به پارک تبدیل شود، اما در
این محل يك مرد روحانی به نام
«حاج محمد صادق» بخاک سپرده
شده بود و قبل از مرگ وصیت کرده
بود که جسدش را به عتبات عالیات
حمل کنند.

در ظاهر جسد هیچگونه
تغییری نداشت. مسئولین شهرداری
اطلاع داده شد، معتمدان محلی،
و عده ای از بستگان مرحوم حاج
محمد صادق به قبرستان ایرفو آمدند
و جسد او را باشکفتی فراوان در
صندوقی گذاشتند تا بعدا به قم حمل
و در آنجا دفن شود. این واقعه
شکفت انگیز، حیرت اهالی آباد
برانگیخته و تاکنون عده کثیری از
قزیه این جسد عجیب را دیده اند.

مسئولین شهرداری که قصد
خریب گورستان را داشتند ضمن
ماس بابستگان مرحوم حاج محمد
صادق دستور فاش قبر او را دادند
لی هنگامیکه کارگران سرگرم
شدن قبر بودند ناگهان جسد تازه
دست نخورده مرحوم حاج محمد
صادق را در میان خاک دیدند.

**جنازه شهید عبدالله علایی کاشانی بدون هیچ معیار
علمی سالم مانده است.**

موسیقیایی صنوبری

سابقه مومیایی

۱- در میان قوم **سکاها** در روسیه

۲- در میان **سرخ پوستان** در
آمریکای لاتین

۳- در نزد برخی از مردم **چین**

۴- در **مصر** که **امپراتور** مومیایی
به شمار می آید.

مومیای تمدن سکاها در شرق دریای خزر

مومیایی تمدن پرو در قاره آمریکا

مومیایی تمدن چین

مصر باستان

امپراتور مومبائی

تمدن نیل بستر حوادث
تاریخی است.

مومیایی در مصر باستان

- مومیایی در جاهای مختلف جهان انجام می گرفت، اما بی تردید **کامل ترین** مومیایی ها در مصر انجام می گرفت. مصریان باستان **فن مومیاگری** را به بالاترین درجه خود رساندند.
- مومیاگری در مصر باستان در واقع یک **رسم مذهبی** بسیار مهم و نوعی **آمادگی** برای زندگی **پس از مرگ** بود، اما در کنار آن هنرها و مشاغل مختلف و بسیار پردرآمد نیز شکل گرفته بود.

سابقه مومیایی در مصر

- مصریان باستان قبل از مومیایی کردن مدرن اجساد خود را برای سالم ماندن در شن و ماسه ها نگهداری می کردند، دلیل این کار این بود که ماسه های بیابانی دارای املاح نمک بود. اما با کنار رفتن ماسه ها بر اثر فرسایش و یا کنار زدن ماسه ها توسط حیوانات باعث شد که مصریان به فکر حفظ اجساد خود بر آمدند.
- آنان ابتدا اجساد را در داخل خمره هایی قرار می دادند و سپس آنها را در ماسه ها دفن می کردند. هم چنین برخی ها اجساد را در پوست حیوانات می پیچیدند و در ماسه ها دفن می کردند تا جسد سالم بماند. اما در هر دو موارد اجساد به مرور تجزیه می شدند، از این رو به فکر جدا کردن اجسام فاسد کننده جنازه ها بر آمدند.

دلیل توجه مصریان به آخرت

- بیشتر فکر و ذهن مصریان درگیر زندگی بعد از مرگ و حیات ابدی بودند، آنان عقیده داشتند که حیات ابدی مهم تر از حیات دنیوی است. لذا تمام توان خود را معطوف به مهیا کردن شرایطی برای زندگی آخرت خودشان می کردند.
- به نظر می رسد که ساخت اهرام و معابد بزرگ و زیبا از جانب فراعنه و افراد مهم و نیز مومیایی کردن اجساد در همین راستا صورت می گرفت.

عقاید مصریان در بارهٔ
ارواح سه گانه انسان ها

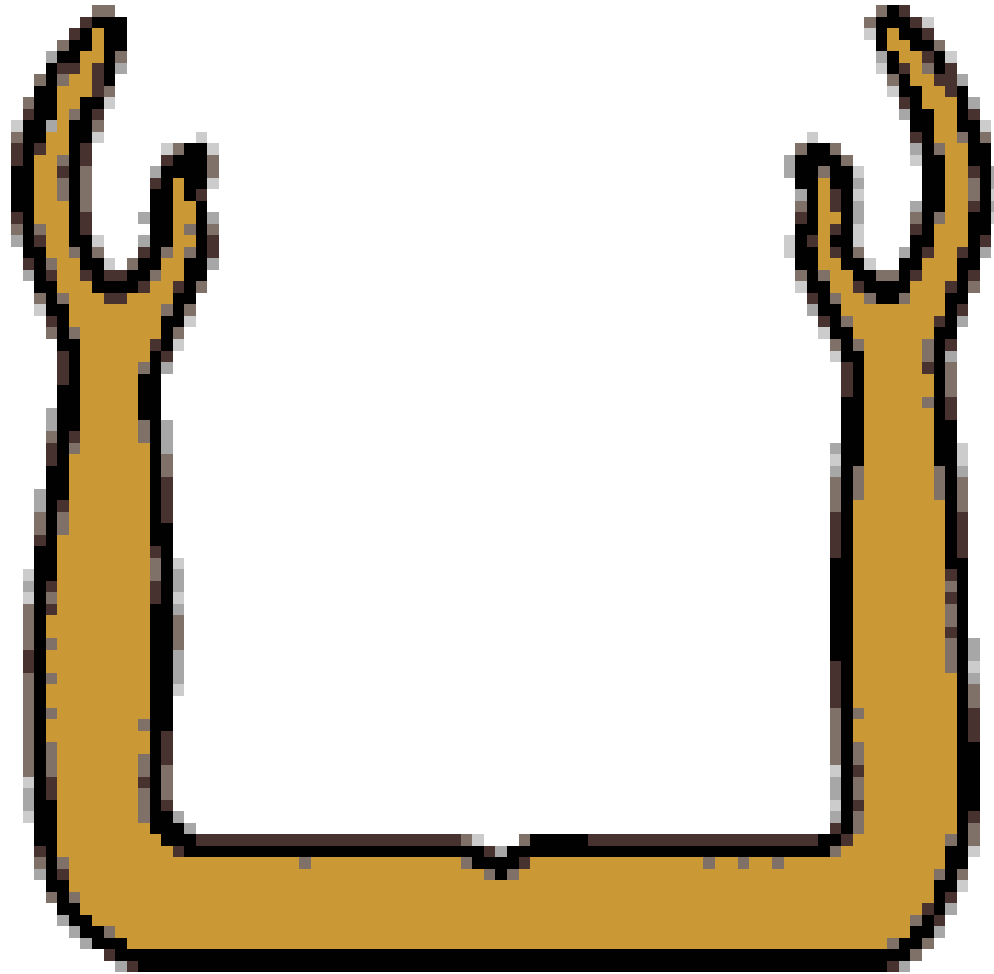
۱- روح کا

❖ مصریان بر این باور بودند که «روح کا» چیزی مانند یک هم زاد بدون جسم بود که به عنوان حامل زندگانی و اراده بود که برای کارهای نیک انسان ها اقدام می کرد.

❖ آنان عقیده داشتند که روح کا یک موجود «روحانی» می باشد. نکنه جالب این که مصریان بر این باور بودند که این روح مانند انسان ها می خورد و می آشامد. از طرفی مثل انسان ها خسته و ضعیف می شد و حتی رنج می برد.

❖ مصریان براین باور بودند که این روح در قسمت چپ بدن قرار داشت.

نشان روح کا

۲-روح با

❖ به باور مصریان «روح با» دارای قابلیت خارق العاده در «تحرک» و «جابجایی» بود.

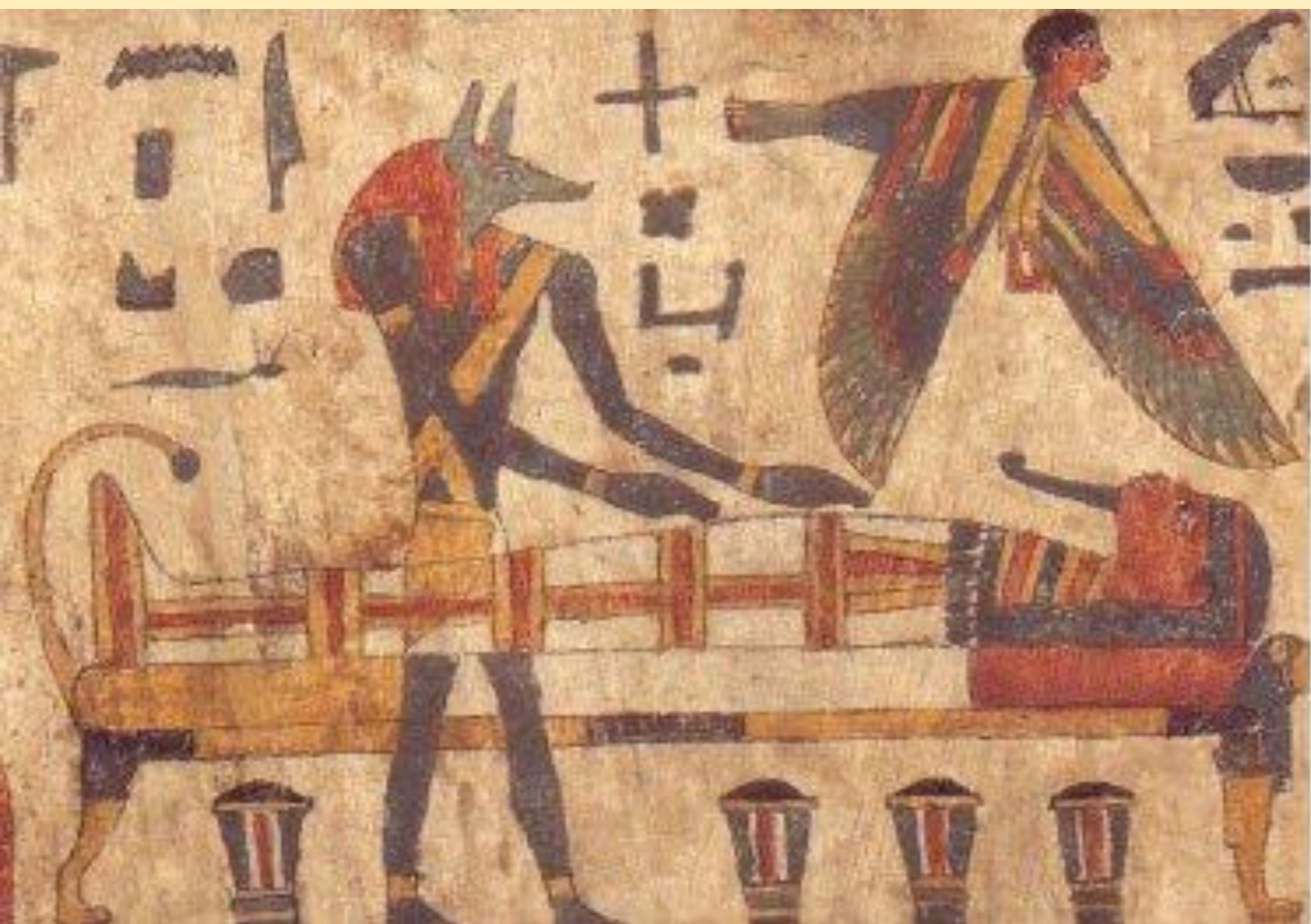
❖ مصریان عقیده داشتند که روح «با» در اکثر مواقع به صورت «پرنده» بین زمین و آسمان در تردد است.

❖ هم چنین آنان بر این باور بودند که روح «با» در قبر و در کنار جسد صاحبش زندگی می کند و از آن مراقبت می کند.

تصاویر روح با

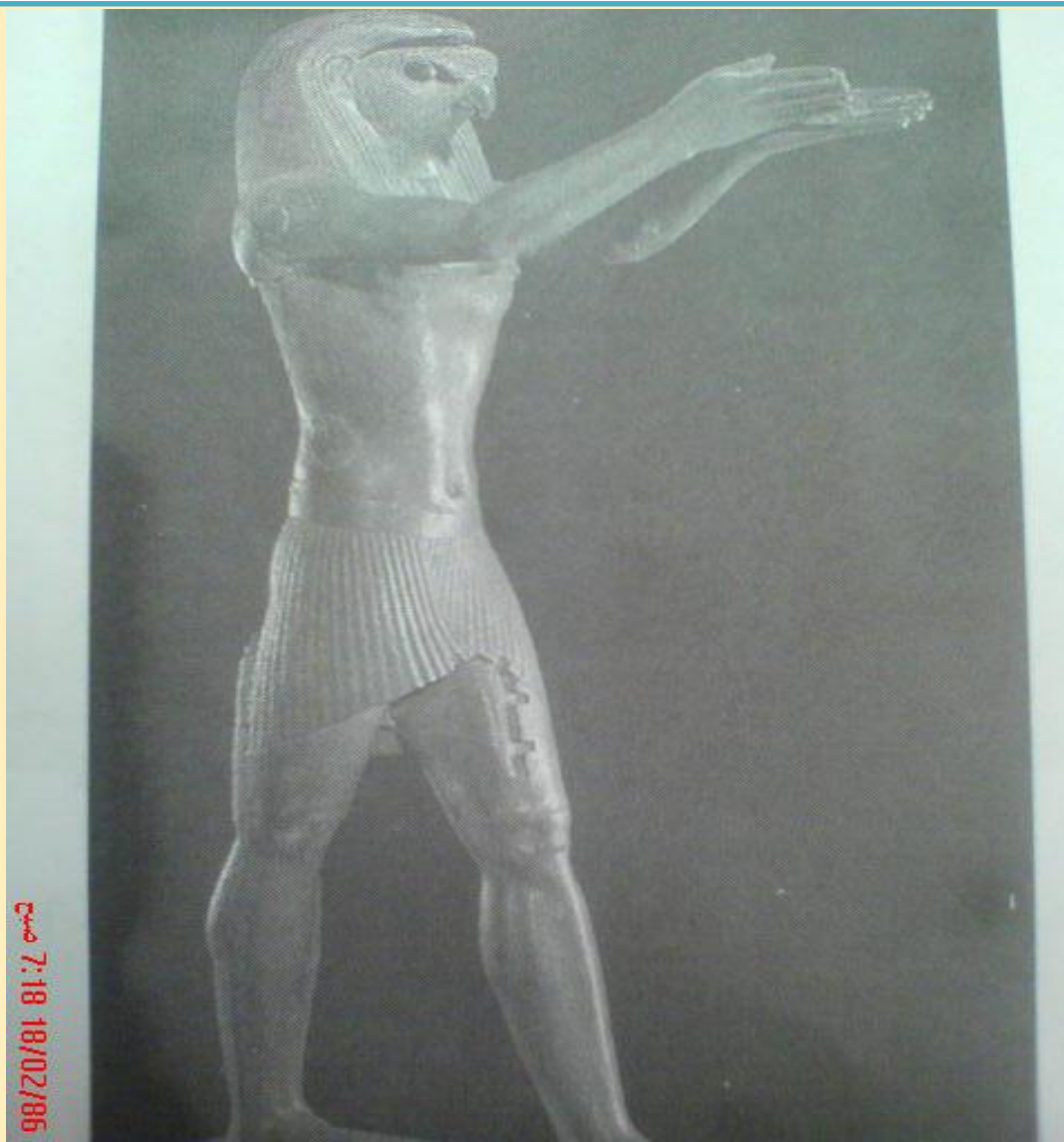

۳-روح آخ

❖ مصریان براین عقیده بودند که « روح آخ » نشانه و سمبل وابستگی و ارتباط تنگاتنگ انسان با دنیای دیگر است. این روح بعد از مرگ صاحبش به آسمان عروج کرده ، در آنجا با دقت و وسواس به «مراقبت» از آرامگاه و نام نیک شخص در گذشته می پردازد.

❖ از طرفی مصریان بر این باور بودند که این روح به عنوان روح « انتقام » محسوب می شود. به این ترتیب که اگر کسی آرامش مرده را بر هم بزند این روح به سراغ او رفته و با مهاجم به مقابله خواهد پرداخت.

نشانه ی روح آخ

خدايان مرتبط با مركز اسلام

خداوند حنوط آنویس (کفن و دفن)

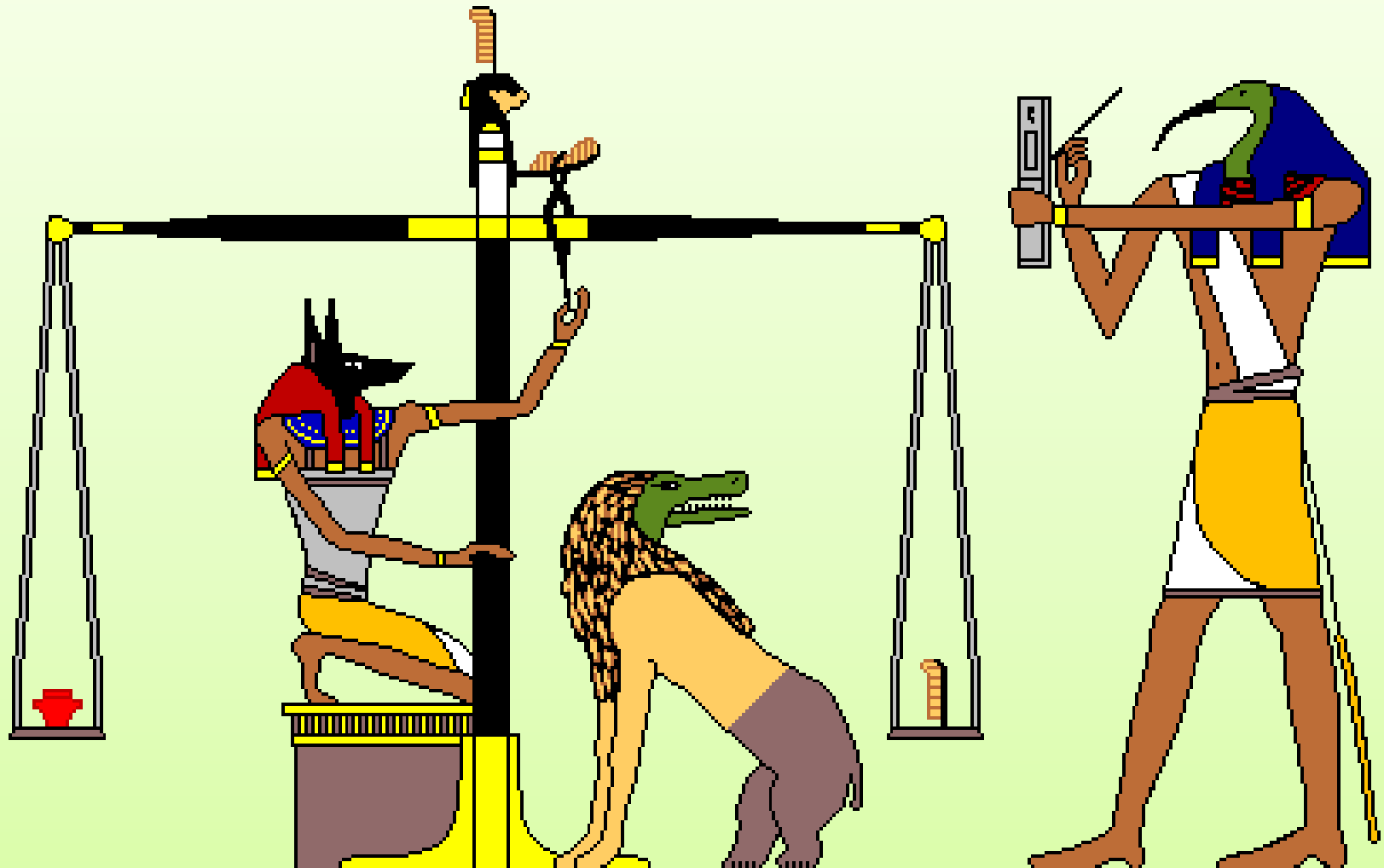
آمیت (آموت)

دیو آمیت در جهان مردگان می زیست و در پای **ترازوی عدالت** می نشست و قلب **افراد گناهکار** را می بلعید تا فرد گناهکار نتواند وارد دنیای مرگ شود تا **روحش** در جهان **سرگردان** شود.

نیم بدنش **شیر** ، نیمه **اسب**
آبی و **سری** از **تمساح**
داشت.

ترازوی عدالت در حضور آمیت و آنوپیس

نحوی محاسبه اعمال

قلب مرده را در یک طرف
ترازو قرار می دادند و در
طرف دیگر **پری** بی وزن
قرار می دادند و اگر کفه
ترازو **متعادل** یا **پر** سنگینی
می کرد مرده را دفن می
کردند چون اعتقاد داشتند
که **روح** او **پاک** است.
اما اگر قلب فرد **سنگینی**
می کرد، در نتیجه او
ناپاک تلقی شده و **آمیت**
قلب او را می درید.

نقاشی های باقی مانده از آئین حسابرسی

مهم ترین نقش در مومیایی

کاهن

ابتدای کار مومیایی

❖ بعد از مرگ افراد خویشاوندانش **مراسم عزاداری** در خور شایسته ای برای او برگزار می کردند، سپس جسدش را به محلی به نام « **چادر پاکیزگی** » می بردند.

❖ در آنجا ابتدا جسد را خوب **شستشو** می دادند، سپس برای او **مراسم دعا و نیایش** برگزار می کردند تا **آمرزیده** شود.

❖ **آنگاه** جسد را به **کارگاه مخصوص** مومیایی می بردند تا او را افراد متخصص **مومیایی** کنند.

مراحل کار مومیایی

- ۱- تهی کردن جسد از **امعاء و احشاء** و **مغز** به جز **قلب**
- ۲- جدا سازی **آب** و **خون** از جسد
- ۳- خشکاندن نهایی جسد به کمک آفتاب یا آتش
- ۴- باند پیچی اجساد
- ۵- ماسک گذاری اجساد
- ۶- تابوت گذاشتن اجساد
- ۷- خاکسپاری اجساد مومیایی شده

مرحله تخریبی

ابزار آلات تهی کردن اجساد

شکاف در سمت چپ شکم صورت می گرفت.

انواع مومپایی بر اساس تمکن مالی

۱- روش پر هزینه، مخصوص فراعنه و ثروتمندان

❖ **پر خرج ترین** روش مومیایی به صورت زیر انجام می شد. ابتدا **مغز** مرده با **یک قلاب** از **راه بینی** بیرون آورده می شد. آنگاه محلول هایی جهت ضد عفونی کردن به جمجمه می ریختند.

❖ سپس **شکم** را با چاقویی که از جنس سنگ بسیار تیز بود می شکافتند و **امعاء و احشاء** داخل آن را خارج می کردند. بعد از آن شکم را با **شراب خرما** شستشو می کردند. در ادامه داخل شکم را با **مواد معطر** مالش می دادند. آنگاه جسد را **۷۰ روز** در **قلیا** می خوابانند تا کاملاً خشک شود.

سالم بودن مومیایی رامسس دوم

۲- مخصوص «طبقات متوسط»

❖ روش بعدی استفاده از «روغن سدر» در مومیایی بود. در این شیوه روغن یاد شده را به وسیله ی **سرنگ** به مرده «تنقیم» می کردند. آنگاه جسد را برای مدت ۷۰ روز در قلیا می خوابانند، چون روغن سدر دارای خاصیتی است که بر اثر **فعل و انفعال شیمیایی** بعد از مدتی گوشت، **امحاء و احشاء** داخل شکم که به **خونابه** تبدیل شده را از جسد خارج می کردند.

❖ در این روش به **جز پوست و استخوان** از جسد چیزی باقی نمی ماند. اما **امکان داشت** که برخی از اعضای داخلی بدن **کاملاً از بین** نمی رفت و لذا در آینده باعث **فساد جنازه** می شد.

۳- طبقه فقیر

❖ شیوه ای که در آن محتویات داخل جسد به وسیله ماده ای به نام «سهل» بیرون آورده می شد. سپس جسد را ۷۰ روز در **نمک** می خوابانند. این شیوه خاص طبقه فقیر جامعه بود.

فاسد شدن برخی از مومیایی ها

Fig. 1

Fig. 2

(c) Getty Images | Published in AvazNews.com

امحاء و احشای جدا شده از بدن

ریه ها

کبد

معدده

روده

کانوپ مکان نگهداری امعاء و احشاء

این چهار کانوپ نماد چهار پسر «هوروس» از خدایان مصر

کانوپ سر شاهین

کانوپ سر سگ

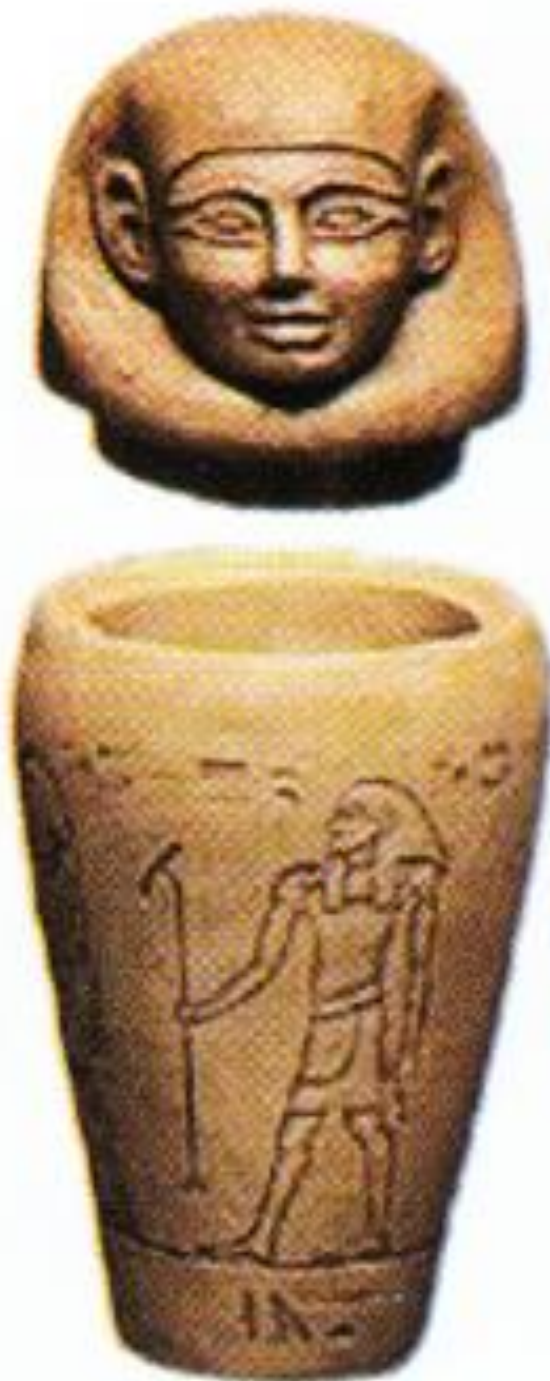
کانوپ سر شغال

کانوپ سر انسان

اعضا بدن را در
داخل کانوپ ها
گذاشته می شد.

هر کانوپ مخصوص یکی از اعضای بدن بود.

❖ **کانوپ سر شاهین** یا « کبه سنوف » مأمور نگهداری **روده** ها بود.

❖ **کانوپ سر شغال** یا « دو آموتف » مأمور مراقبت از **معدده** بود.

❖ **کانوپ سر انسان** مشهور به « ایمستی »، وظیفه ی پاسداری از **کبد** را بر عهده داشت.

❖ **کانوپ سر سگ** معروف « هاپی » که وظیفه اش پاسداری از **ریه ها** بود.

جنس های مختلف کانوپ

۲- جدا سازی آب و خون از جسد

- ❖ مرحله بعدی جدا کردن کامل آب و خون از جسد بود. ابتدا جسد را با **کربنات سدیم** پاک می کردند.
- ❖ آنگاه جسد را با **گل** ، **شن** ، **گلسنگ خشک** ، **موم** یا **باند های صمغ آلود** پر می کردند.
- ❖ این کار به این دلیل صورت می گرفت که جنازه ها در حد امکان **طبیعی جلوه** کند. بعد از این عمل می گذاشتند جنازه چند هفته به خوبی خشک شود.

جدا کردن مغز از بدن

۳- خشکاندن نهایی جسد به کمک آفتاب یا آتش

❖ بعد از این اعمال برای اطمینان از خشک کردن مومیایی جسد را به وسیله **حرارت آفتاب** و یا **آتش** می خشکاندند تا به این وسیله **هیچ رطوبتی** در بدن مرده باقی نماند. اگر حتی مقدار بسیار کمی رطوبت در جسد باقی می ماند هم باعث پوسیده شدن آن می شد.

❖ با توجه به این که **مدار رأس السرطان** از کشور مصر عبور می کند و این ناحیه جزو **صحرای بزرگ افریقا** محسوب می شود ، لذا آب و گرم و سوزانی این منطقه باعث خشک شدن مومیایی می شد.

۴-باند پیچی اجساد

مراسم باند پیچی

- ❖ این مراسم بر اساس اصول و قواعد خاص مذهبی اجرا می شد و بسیار **وقت گیر** بود.
- ❖ به این ترتیب که یک **راهب** یا **فرد روحانی** با **ماسک** مخصوص بر این اعمال نظارت می کرد.
- ❖ آنان ابتدا دو عضو حرکتی (**دست ها و پاها**) را جداگانه باند پیچی می کردند، سپس همه ی **اعضای بدن** را با هم باند پیچی می کردند.
- ❖ در هنگام باند پیچی کاهنان «**وردهایی**» از روی **متون تدفین** می خواندند تا اعضای جدا شده **تقدس** پیدا کرده و **آسمانی** شوند، یکی از دلایلی که مراسم باند پیچی طولانی می شد این موضوع بود.

کارگاه مراسم باند پیچی

نظارت یک کاهن با ماسک مخصوص

برخی از باند پیچی با پارچه‌ای کتانی به نام لنس

سالم بودن باند پیچی بعد از هزاران سال

برخی از باندها رنگی و نقاشی شده بودند.

باند پیچی سالم

باعث سالم ماندن مومیایی شده است.

برخی از باند مومیایی ها خراب شده اند.

۵- ماسک گذاری

❖ این امر بیشتر در مواقع ضروری صورت می گرفت. این ماسک را « ماسک مرگ » می نامیدند.

❖ این ماسک ها معمولاً از خمیر مومی - کاغذی تهیه می شد و بر روی آن نقاشی می گردید.

❖ ماسک ها هم بر اساس تمکن مالی افراد متفاوت بود و برخی از ماسک ها ارزان و بعضی ها هم گران بود.

❖ نکته جالب این که در مواد خاصی ماسک ها «طلا کوبی» می شد. بدیهی است که فقط فراعنه و متمدولین جامعه می توانستند از این نوع ماسک ها استفاده کنند.

ماسک سفالی

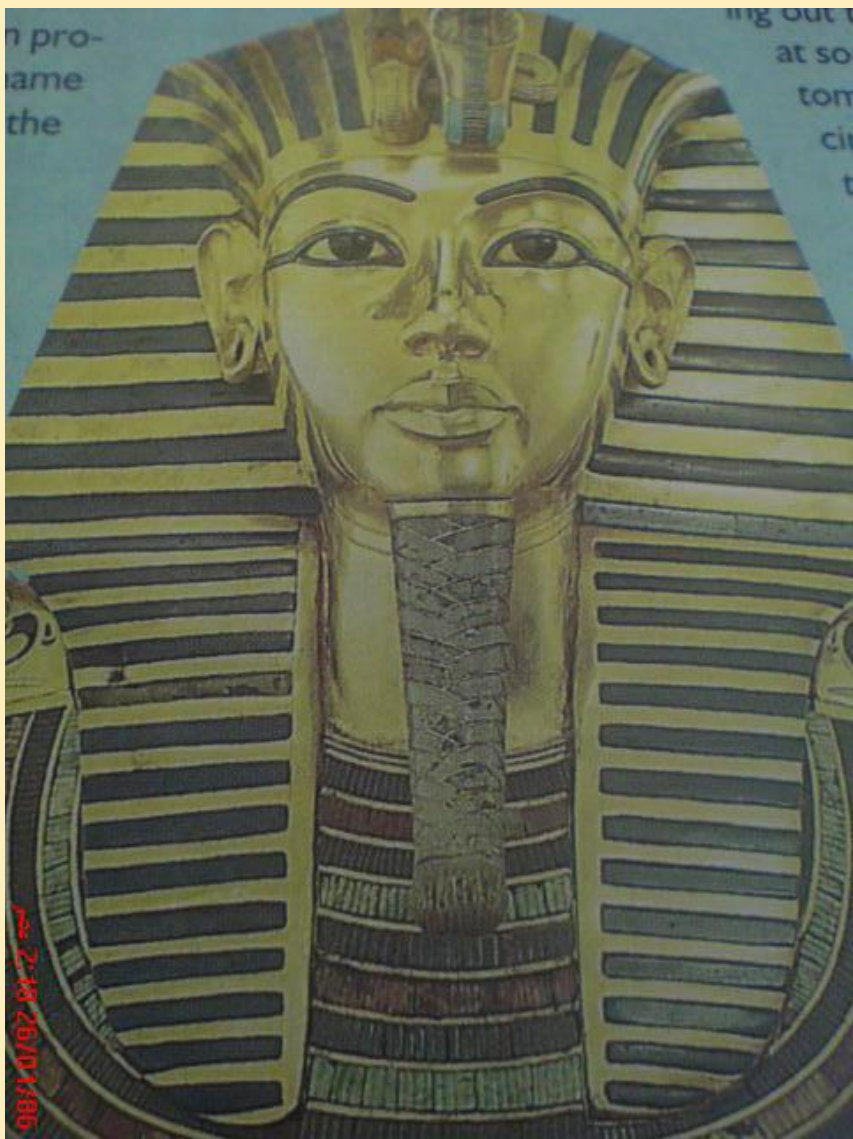

ماسک چوبی

7:03 18/02/86

ماسک چوبی نقاشی شده

ماسک چوبی تخریب شده

ماسک طلا

ماسک های طلاهای متفاوت

بهتر ماسک طلائی مخصوص فراعنه

ماسک توتنخامون بهترین ماسک طلای فراعنه

تابوت طلایی فرعون توت عنخ آمون ساخته شده از 110 کیلوگرم طلای ناب در دستان فرعون عصا و خرمن کوب به نشانه سلطنت الهی قرار دارد

۶- تابوت گذاری مومیایی

چفت شدن تابوت باعث ماندگی مومیایی بود.

برخی تابوت ها چند لایه هستند.

تابوت سنگی

تابوت چوبی ساده

تابوت چوبی نقاشی شده

تابوتی از جنس طلا فراعنه

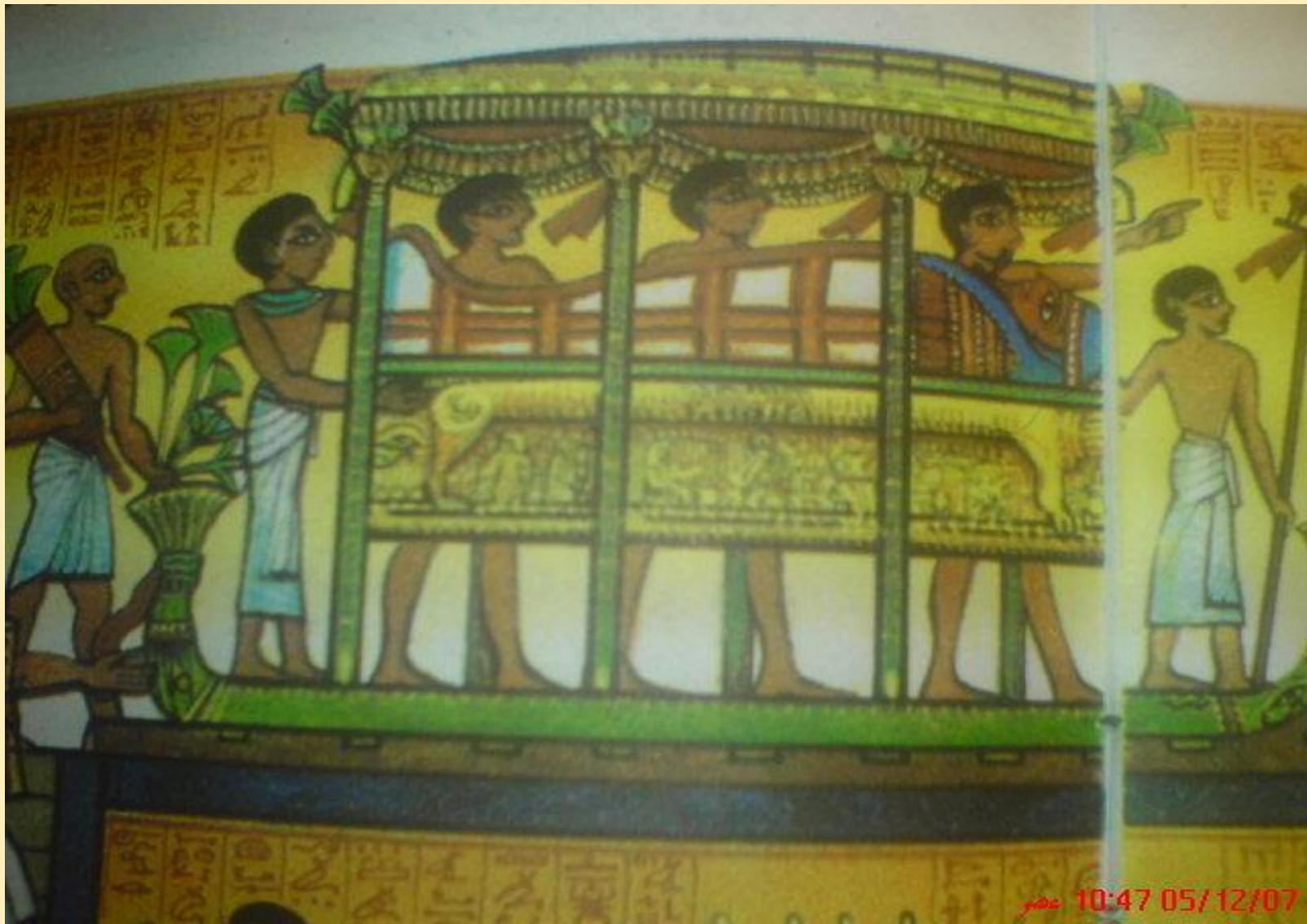
تابوتی از جنس طلا و سنگ های قیمتی

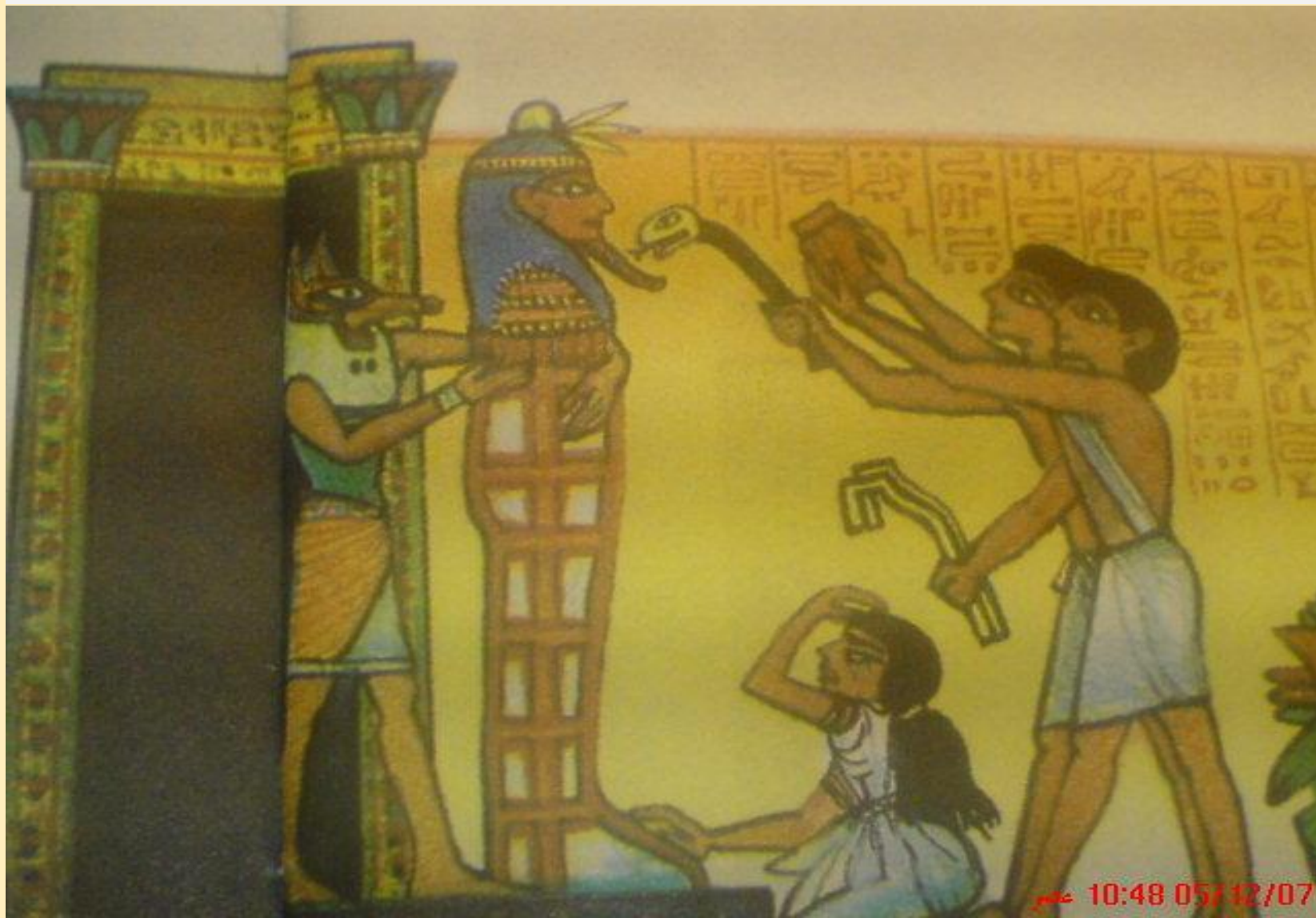
۷- مراسم تدفین

نهان گسادی

انتقال تابوت مومیایی به محل دفن

برگزاری مراسم سوگواری

همراه مومیایی دفینه های متوفی را می بردند.

مصريان بر این عقیده بودند که **مرگ** باعث **جدایی عناصر و ارواح** از بدن متوفی می شود، اما برگزاری **مراسم تدفین** و نیز **دعا** ، **نیایش** و **پیشکش** برای مردگان توسط خانواده که می بایست زیر نظر **کاهنان** باعث شود، عناصر جدا شده دوباره به بدن متوفی باز می گردد.

محل افشای ماجرای

دفن اکثر مومیایی در قبرستان ها بود.

دفن بخشی از فراعنه در دره شاهان

دره شاهان در فاصله ۵۰۰ کیلومتری جنوب قاهره و در شهر اُقصر واقع شده است ، در آنجا ۶۳ فرعون و دیگر افراد بزرگ خاندان پادشاهی دفن شده اند.

معبد حتشپسوت در پادشاهان

کشف مقبره توتنخامون در دره شاهان

دفن مومیایی سه فرعون در اهرام ثلاثه

خوفو (خئوپوس، کسی که به افق تعلق دارد) – خفرع (خفرن،
یعنی بزرگ) – منکورع (موکرینوس، به معنای ملکوتی)

سازندگان اهرام

مجمسه ابو الهول

جگونی ساخت اهرام

تهیه سنگ های اهرام

- سنگ هایی که در اهرام به کار رفته در خود کشور مصر وجود ندارد و طبق نظر بعضی از کارشناسان و باستان شناسان ، **خارج از مصر** آورده شده اند اما هنوز معلوم نیست که این سنگ ها دقیقاً متعلق به کجاست.
- همچنین هنوز معلوم نیست که دقیقاً مهندسان یا معماران حتمی اهرام چه کسانی بودند و یا در ساخت آنها از چه شیوه ای استفاده شده است.
- نکته ای که باید به آن اشاره شود این است **هرودت** با **سفر** به **مصر** و مصاحبه با کاهنان قدیمی ترین گزارش را ارائه داده است. به نوشته او حدود **۱۰۰/۰۰۰** کارگران مصری در عرض **۲۰ سال** اهرام را ساخته اند.

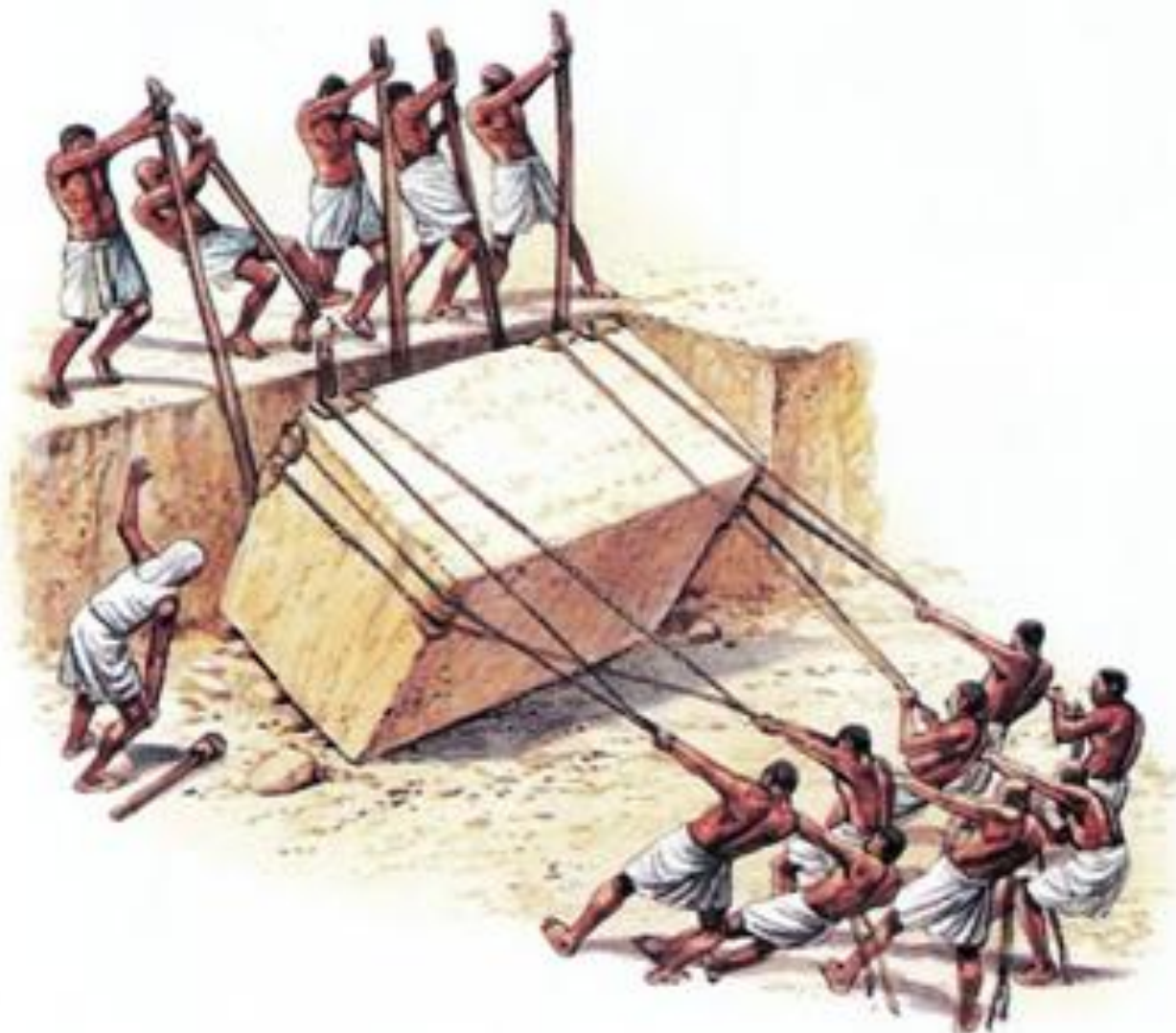
تراش مکعب سنگ ها با دقت خاص

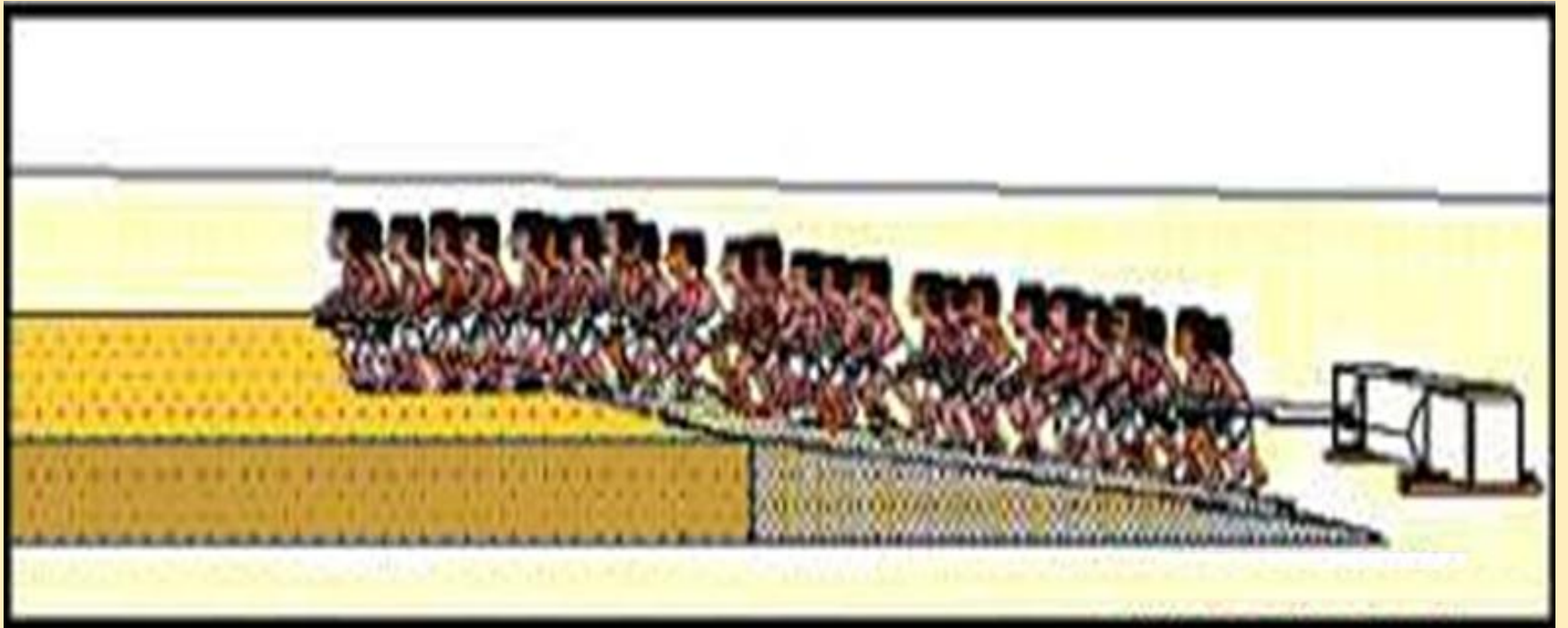
چگونگی حمل سنگ ها

- دانشمند اتریشی پروفسر اسکار ریدل عقیده دارد که مصریان سنگ ها را با نیروی خود و به وسیله ی اهرم هایی می غلتانند.
- اما بعضی از باستان شناسان عقیده دارند که این سنگ ها را با استفاده از سطوح شیبدار ماسه ای حرکت می دادند.
- وعده ای از باستان شناسان عقیده دارند که مصریان از با استفاده از داروهای نیروزای قوی سنگ ها را جابجا می کردند.

انتقال سنگ های تراشیده شده با غلتاندن

انتقال سنگ با کشیدن

کشیدن روی چوب های مدور و ماسه ها

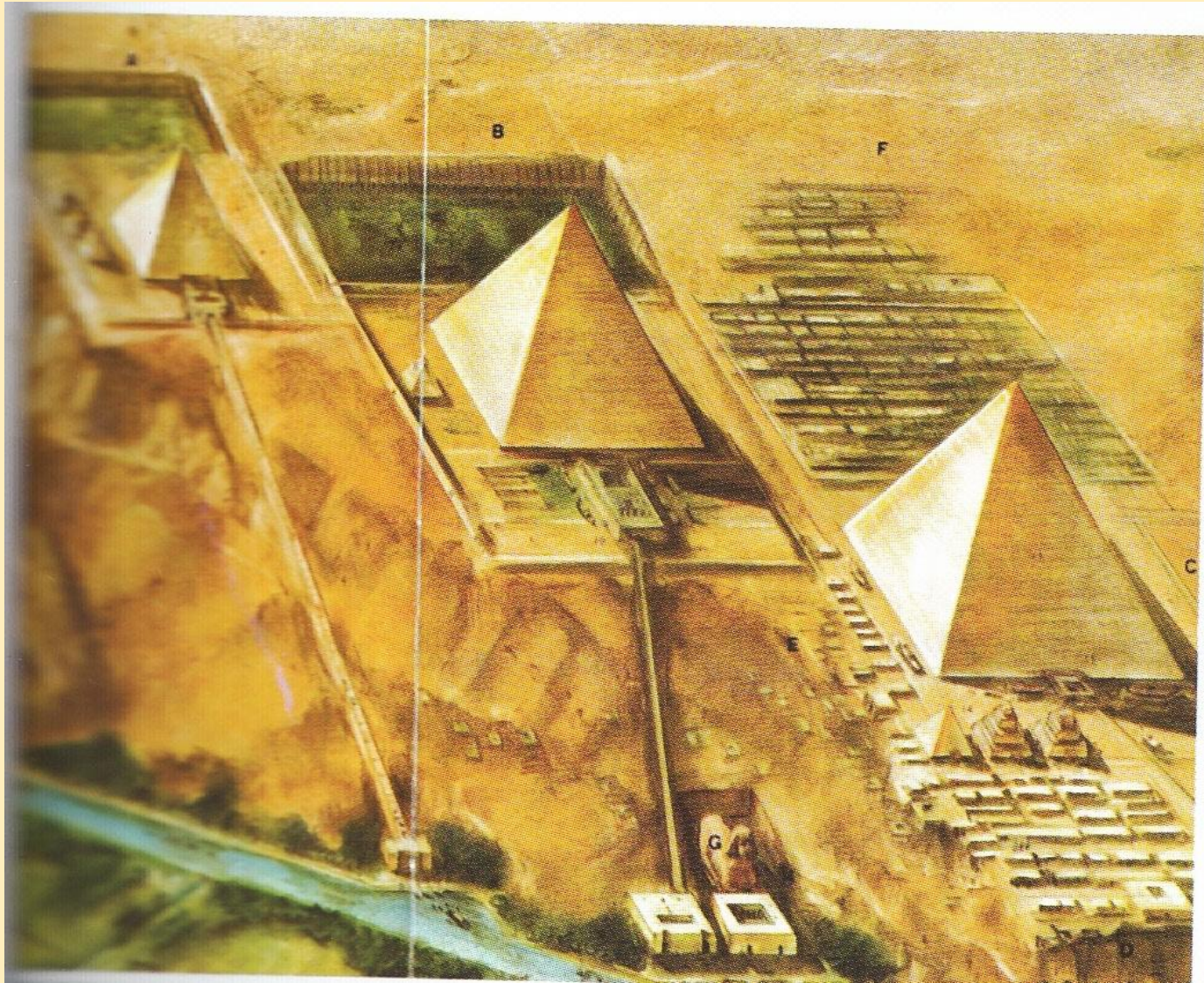
**ابتدا همه سنگ ها تراشیده شده را یک جا
جمع می دادند.**

انتقال با کشتی و از طریق نیل تا جیزه

کشیدن راه شیب دار از نیل تا پای کار

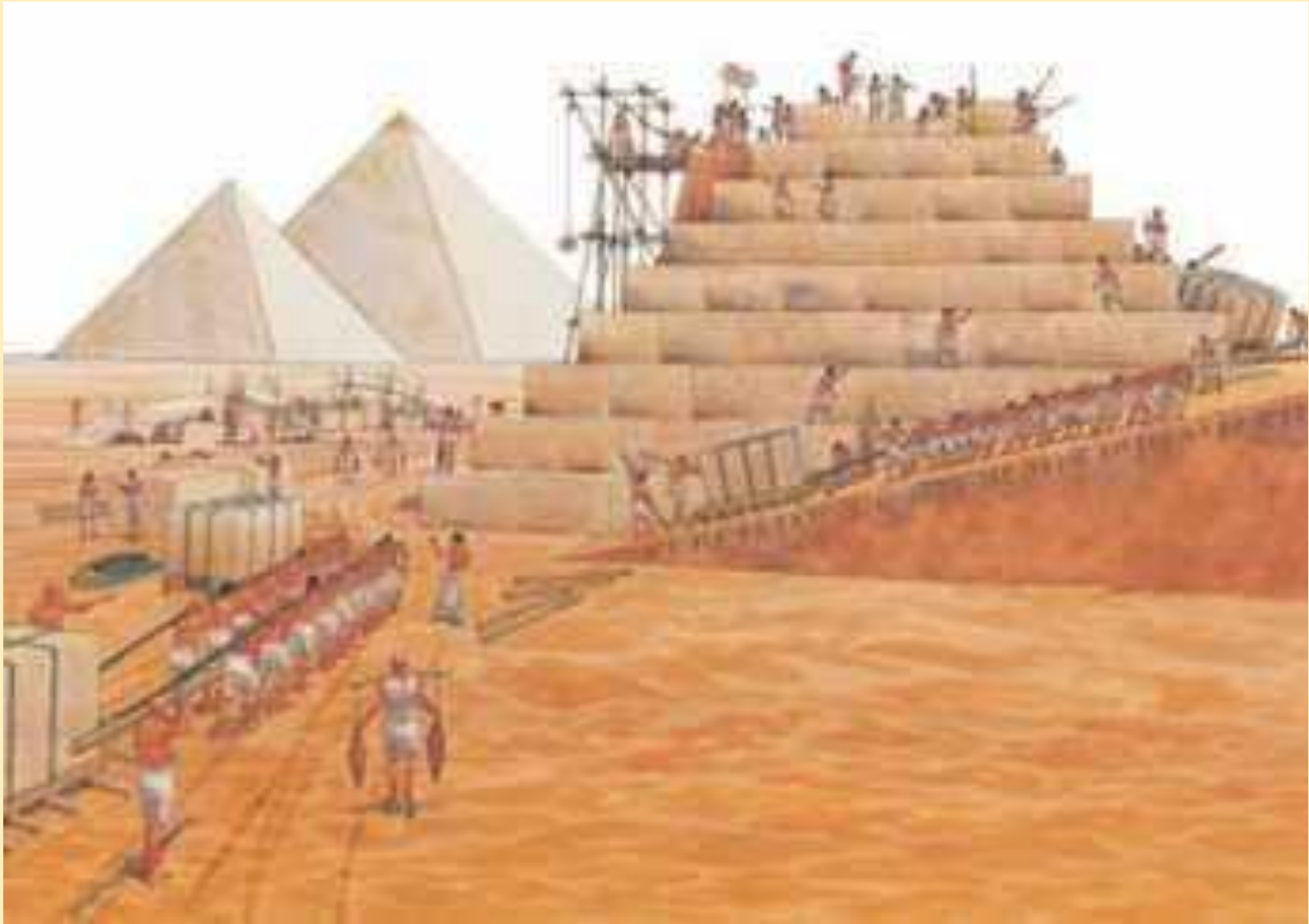

نحوه انتقال تا پای کار

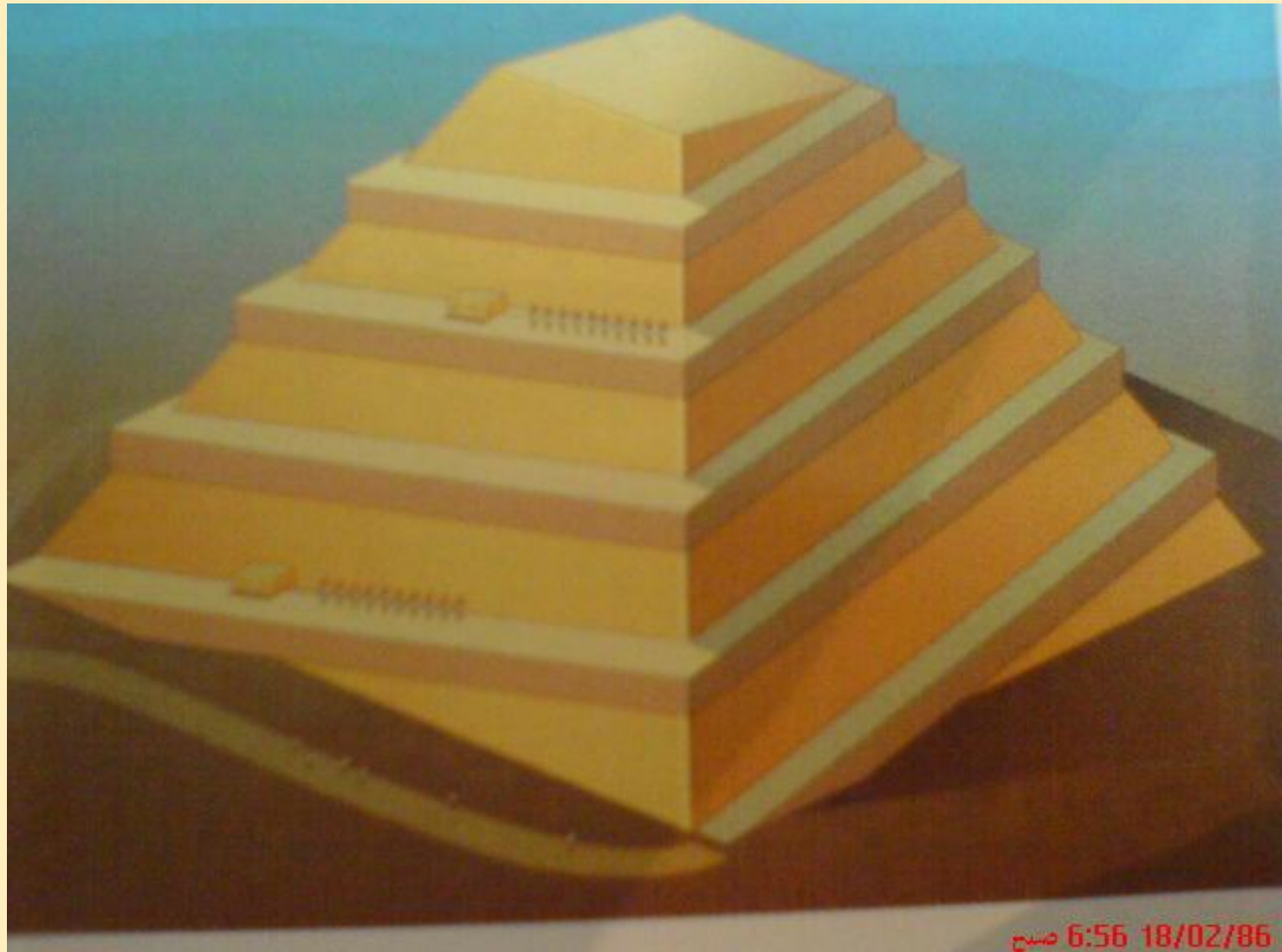
۱۵

نحوی ساخت اهرام

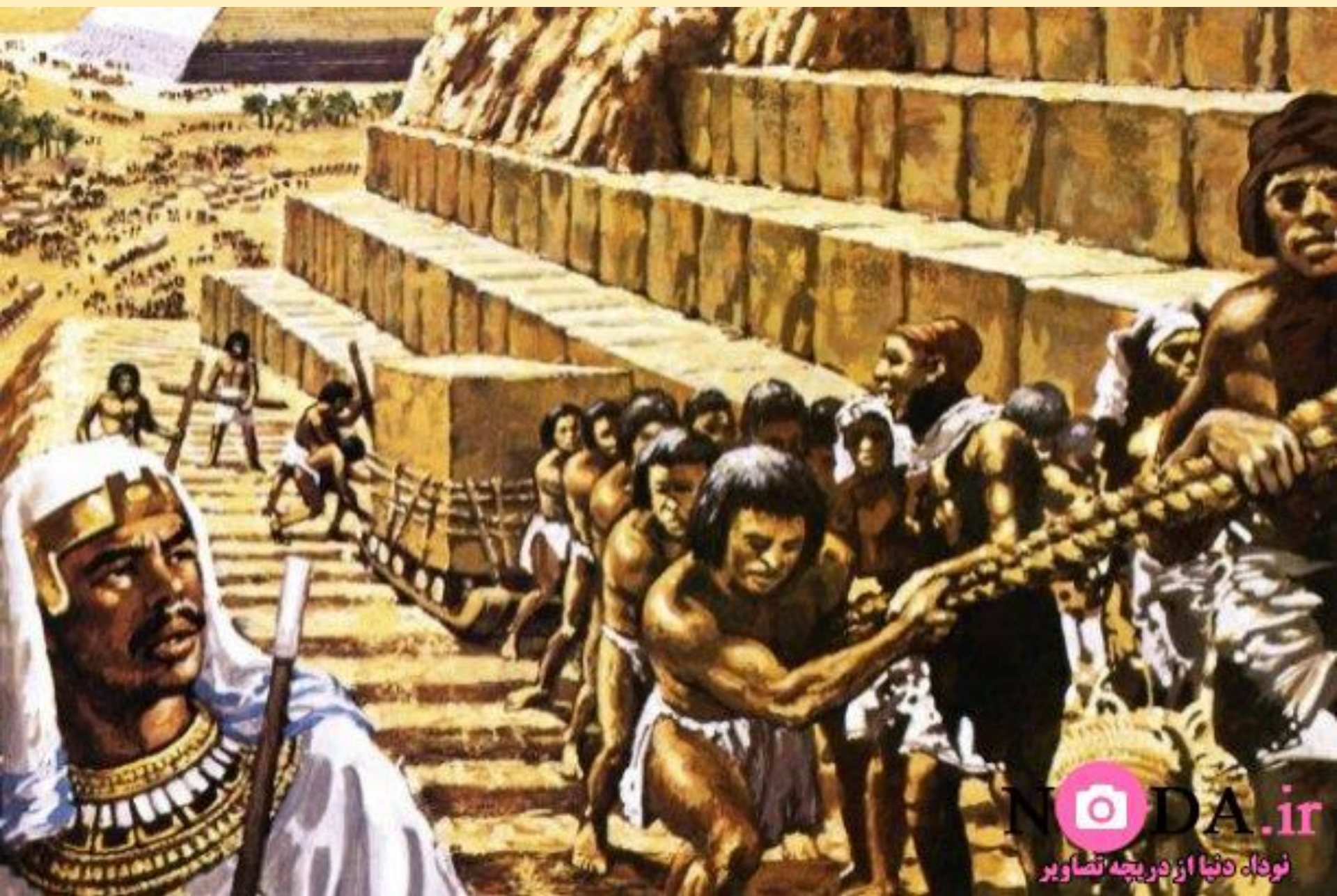
فرضیه های ساخت اهرام

۱- انتقال سنگ ها به طبقات بالا

اجبار بردگان برای انتقال سنگ ها

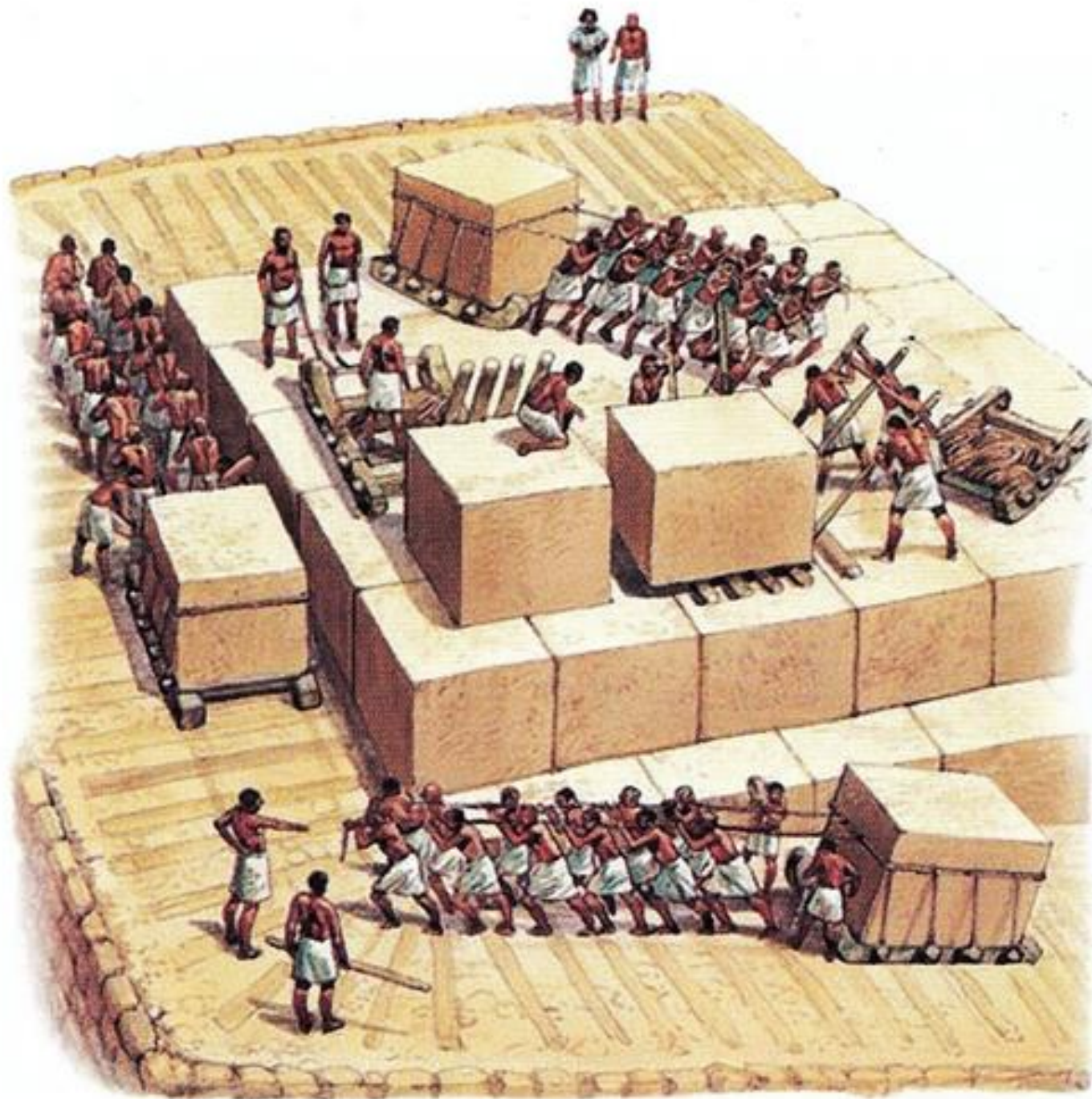

تنبيه کارگران در صورت اهمال و سستی در کار

انتقال برخی از سنگ با بالا برها

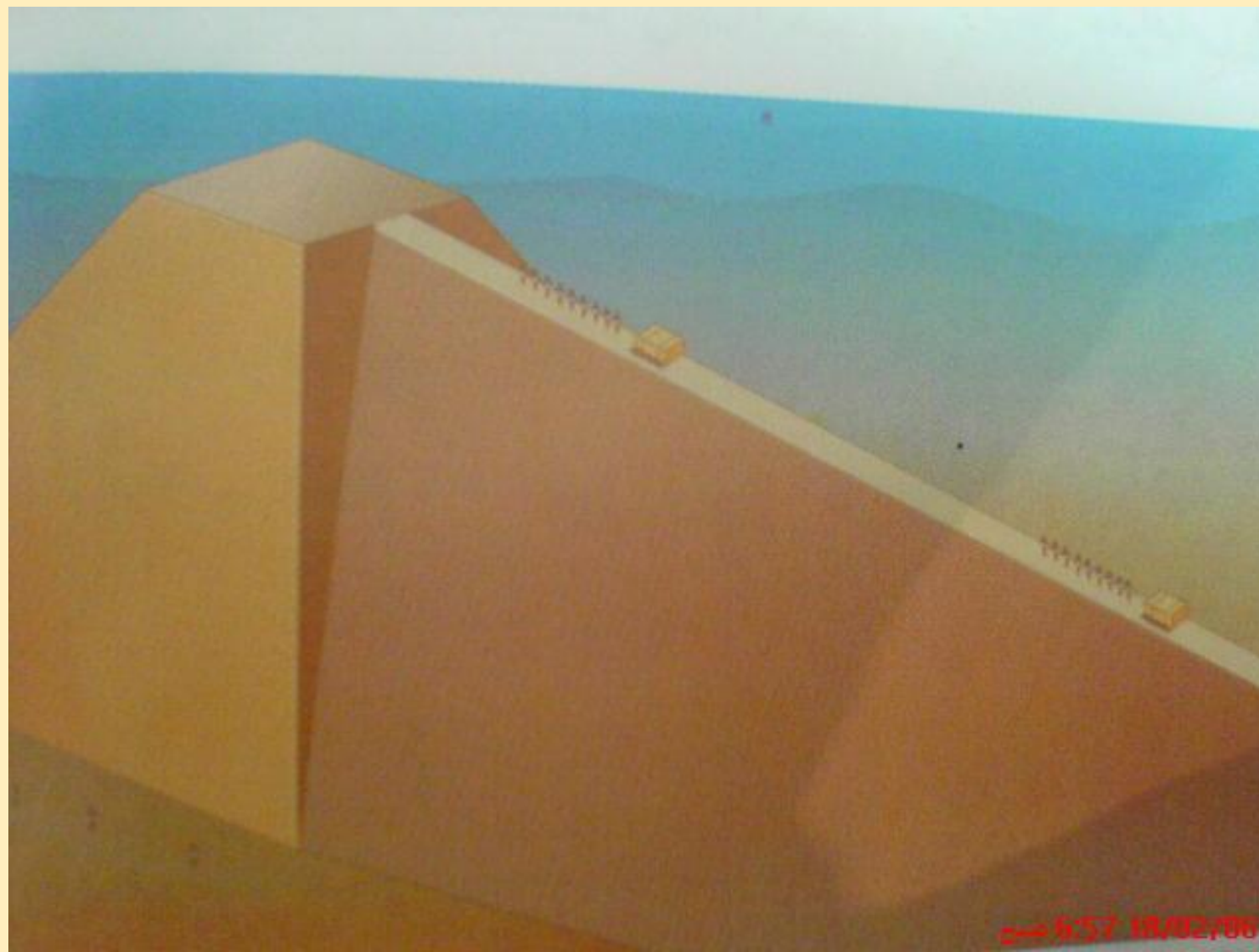
۲- ساخت اهرام با کندن گودال یا ایجاد تپه

- بعضی ها بر این عقیده اند که سنگ هایی با وزن متوسط ۲/۵ تن را نمی توان به هیچ عنوان به طبقات بالا (۱۴۵/۵ متر) حمل کرد؛ بلکه این کار **بالعکس** صورت گرفته است.
- یعنی ابتدا **گودالی مربع** شکل کردند، آنگاه سنگ ها را با **ایجاد یک شیب** به **قائده هرم** انتقال داده ، سپس سنگ ها را از پایین به طرف بالا چیدند و نهایتاً به رأس هرم رسیدند. آنگاه بعد از اتمام کار، **خاک اطراف هرم** را برداشته ، در نتیجه هرم نمایان شد.
- هم چنین گروهی عقیده دارند که در **کنار هرم سطح شیبدار** به سمت بالا درست کردند و سنگ ها را به طبقات بالاتر می بردند. این روند تا چیدن سنگ های بالایی هرم ادامه داشت. بعد از اتمام کار **خاک سطح شیبداری** را برداشته و شکل کامل هرم مشخص شد.

ایجاد سطح شیب دار و انتقال سنگ به طبقات

ایجاد سطح شیبدار و انتقال سنگ ها به بالا

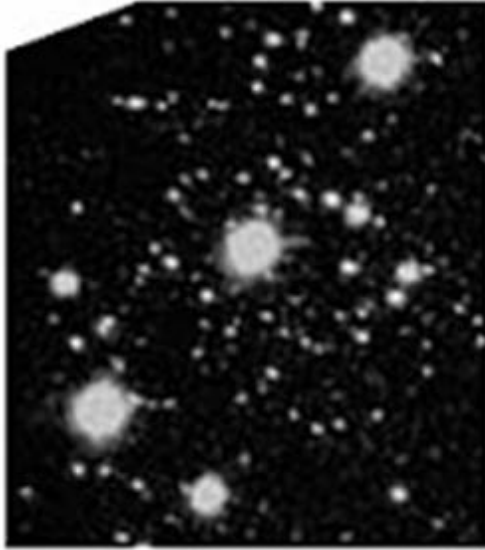
تپه های اطراف اهرام را پاک کردند.

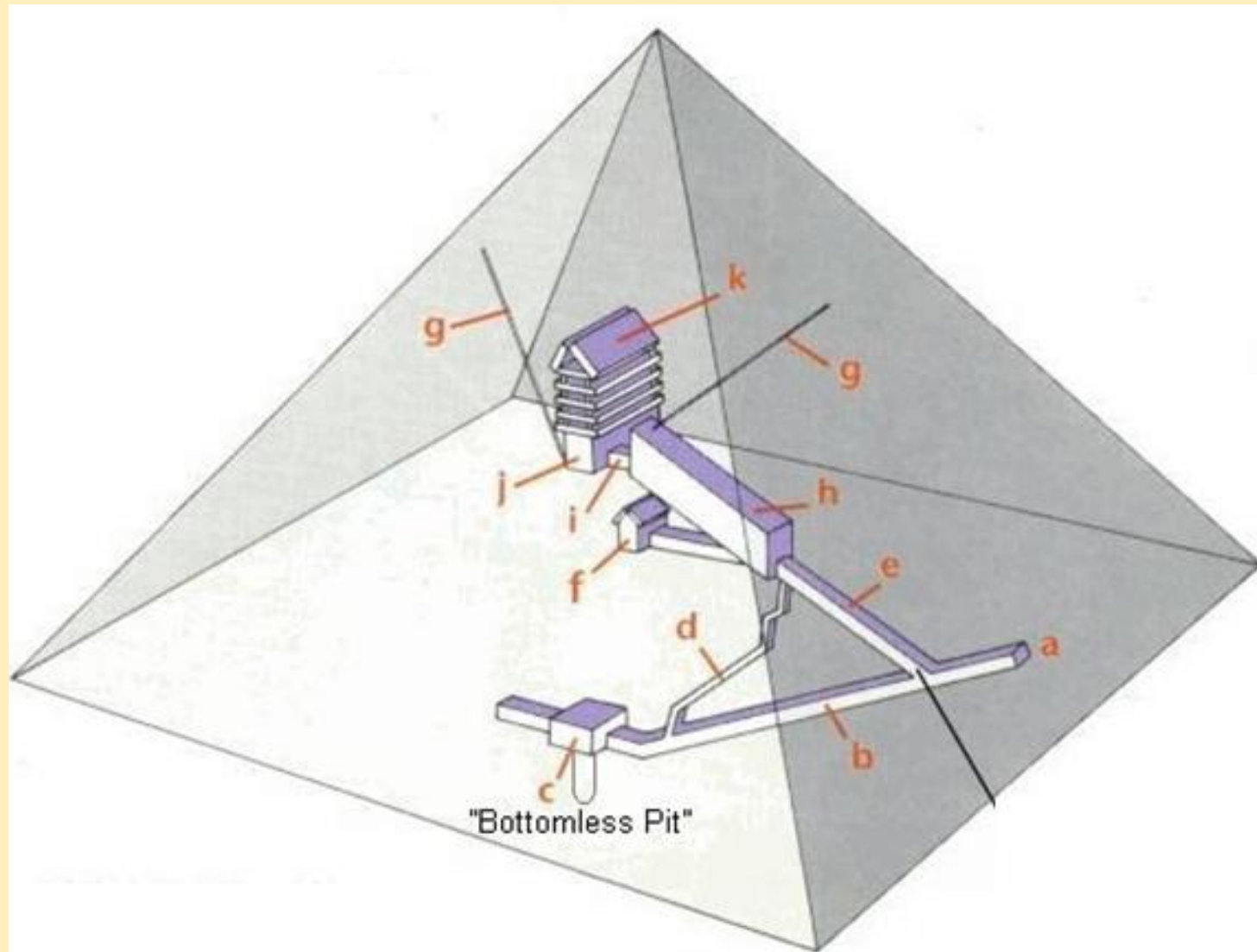
۳- ساخت اهرام توسط نیروهای ماورایی

الگو برداری از ستارگان اوریون

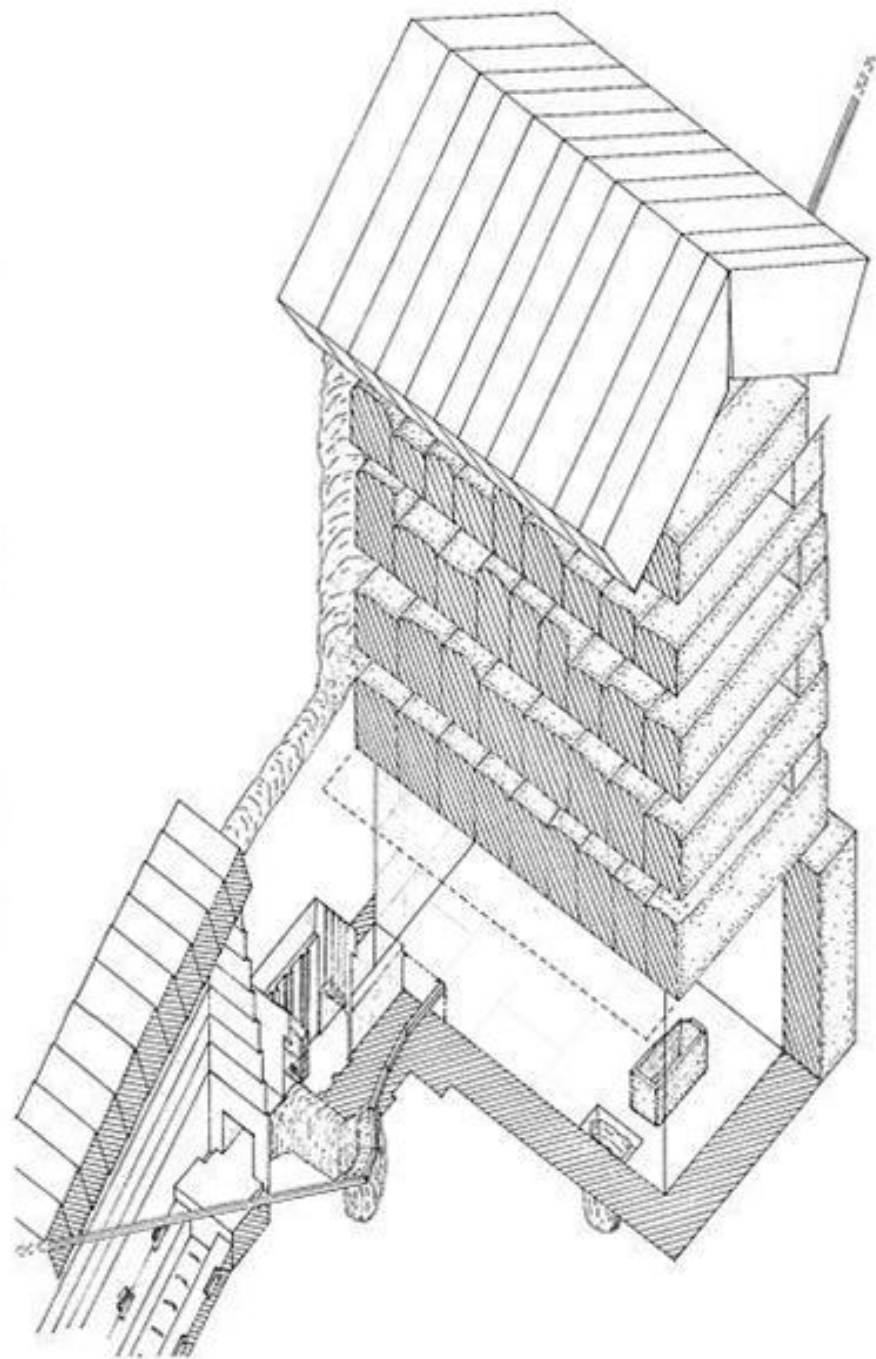
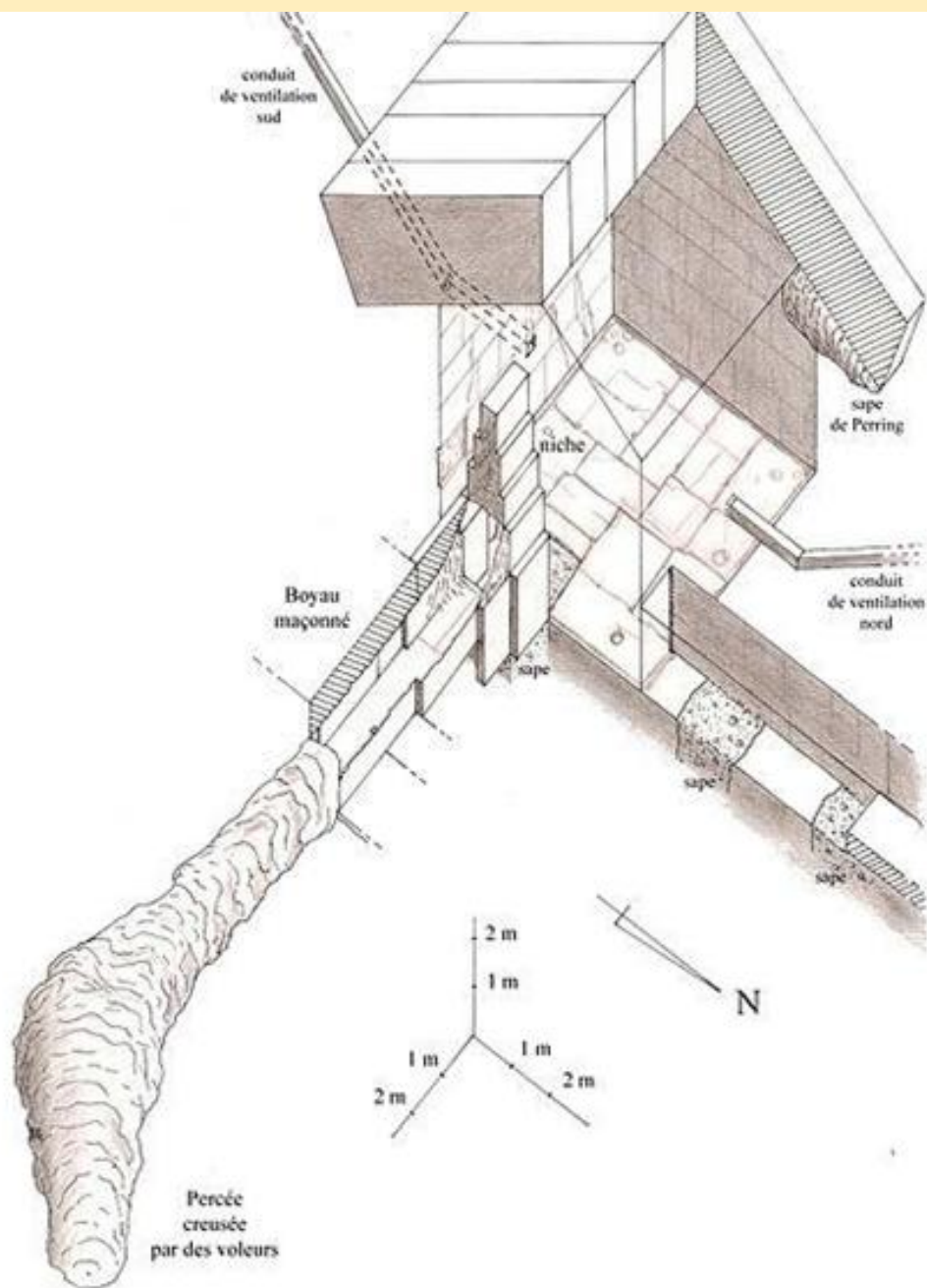
شکل پیچیده داخل اهرام

راهرو ورود به اهرام

دفن فراعنه در اهرام

نقاشی های حیرت انگیز درون اهرام

سنگ های بزرگ و کتیبه شده هیر و گلیف

دفعه های مرمی

باور مصریان نسبت به مردگان

- کاهنان بر این باور بودند که برای در امان نگهداشتن مردگان راه چاره این است که در گور آنها خوردنی و آشامیدنی بگذارند و نیز افرادی را برای خدمت جنازه بگمارند.
- هم چنین گورها را از طلسم هایی که فکر می کردند خدایان دوست دارد، از قبیل ماهیان ، کرکس ها و ماران و از همه مهم تر سوسک های سیاه پر می کردند؛ به ویژه سوسک سیاه که با تولید مثل زیاد همواره در داخل قبرها وجود داشت و آنها این عمل را از رموز برانگیخته شدن روح و تجدید حیات متوفی می دانستند.

دفن وسایل کنار جنازه ها در اقوام مختلف

دفن اوشابتی ها در کنار متوفی

تندیس اوشابتی

- اوشابتی‌ها **تندیس‌های** کوچکی بودند که در **خاکسپاری** به عنوان **نمادی** برای **خدمتکاران** در هنگام مرگ در قبر گذاشته می‌شدند تا شخص مرده را در جهان ابدی **کمک** کند.
- اوشابتی به معنای «**پاسخگو**» بود.
- بسته به جایگاه اجتماعی افراد، اوشابتی‌های آنها از **جنس** موادی چون **آجر**، **سنگ**، **برنز**، **چوب** یا **سفال** لعاب داده شده به رنگ‌های **سبز** یا **آبی** ساخته می‌شدند.
- تعداد اوشابتی‌هایی که در یک گور گذاشته می‌شد، گاه بسیار زیاد بود و به تعداد **روزهای سال** می‌رسید.
- تعداد اوشابتی‌های **آرامگاه توتنخامون** ۴۳۰ بوده است.

6

7

10

11

9

910

14

گذاشتن شمشیر برای مومیایی برای مراقبت

قرار دادن قایق برای عبور کردن از نیل

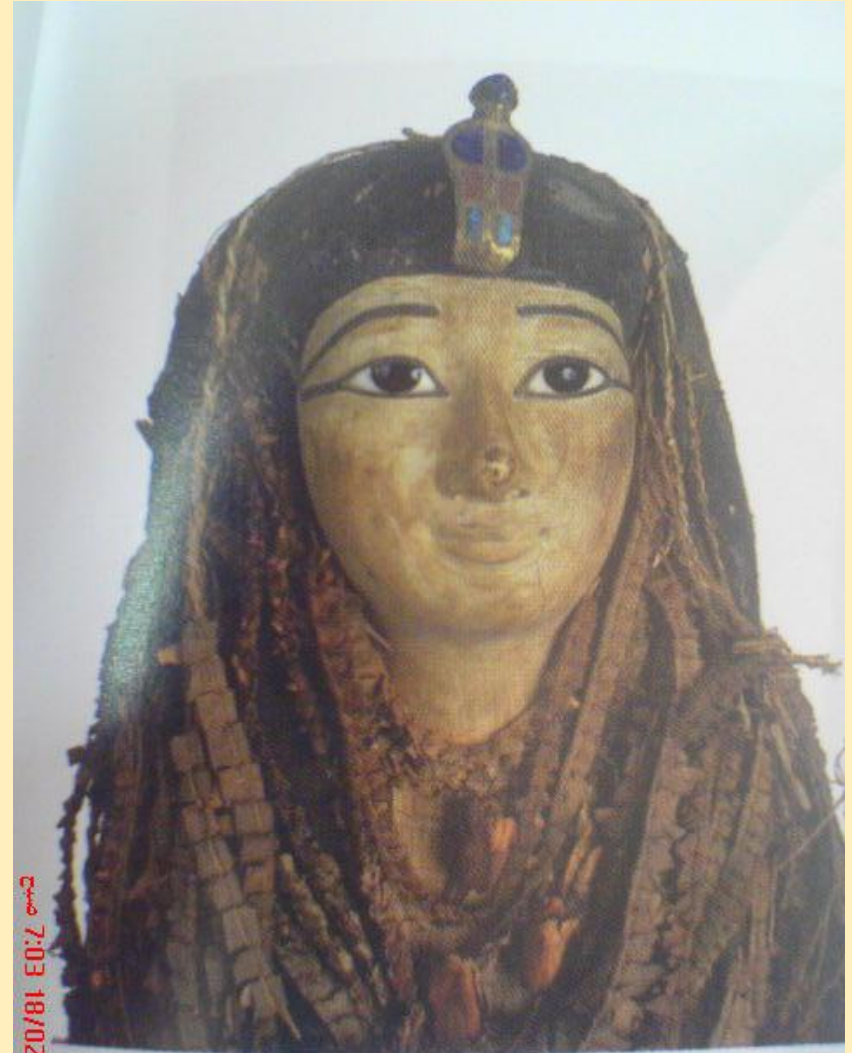
98/20/81 80:7 6-2

وجود جواهرات در کنار مومیایی ها

صبح 7:03 18/02/86

صبح 7:03 18/02/86

دفینه های توتنخامون

این تصویر محتویات داخل مقبره توت عنخ آمون را نشان می دهد
گوزه های عطر گاملا در این تصویر مشخص است

در مقبره توتانخامون که مجموعاً ۵ سالن داشت بیش از ۲۰۰۰ قطعه اشیایی از طلا و سنگ های گرانبها ، از جمله ماسک مشهور چهره توتانخامون کشف شد.

تابوت طلایی فرعون توت عنخ آمون ساخته شده از 110 کیلوگرم طلای ناب در دستان فرعون عصا و خرمن گوب به نشانه سلطنت الهی قرار دارد

دفینه های بسیار گران بها

7:18 14/09/86 صبح

7:13 18/02/86 صبح

7:18 14/09/86 صبح

انواع حیوانات مومیایی شده

- حیوانات مقدس که مورد پرستش بودند، حیوانات خانگی که همراه صاحبانشان دفن می شدند. حیواناتی که به عنوان غذا برای صاحبشان در کنار آنها دفن می شد و حیواناتی که به عنوان نذری مومیایی می شد.
- حجم زیادی از حیوانات مومیایی در واقع متعلق به گروه چهارم یعنی حیوانات نذری بودند. این حیوانات در واقع هدیه‌ای از سوی مردم به خدایان بودند تا از این طریق پیامشان به خدایان منتقل شود.

مومیایی حیوانات مقدس

- مصریان نواحی مختلف، هر یک حیوانات مخصوص را به عنوان **خدای** خود انتخاب کرده و آنها را می پرستیدند.
- از جمله مردم ناحیه **بواباستیس** «**گره ماده**» را معبود خود می دانستند.
- هم چنین در **ممفیس** «**گاو نر**» مورد پرستش بود.
- مردم ناحیه **تبس و شدو** ، «**نهنگی**» را که در دریاچه ی موریس جای داشت می پرستیدند.
- در **آبیدس** مردم «**قورباغه**» را عبادت می کردند.
- هم چنین در نواحی گوناگون مصر حیواناتی مثل ماده شیر ، گرگ ، شغال ، سوسک ، لک لک ، عقرب ، اسب آبی ، تمساح ، آهو ، شاهین ، خرگوش ، عقاب و ... مورد پرستش بود.

فرایند مومیایی حیوان هم مثل انسان بود.

مومیایی گربه خدای ناحیه «بوباتیس»

همراه مومیایی ، مجسمه گربه را هم می
ساختند.

مجسمه های طلای گربه ها

قر دادن مومیایی گربه در تابوت شکل گربه

مومیایی تمساح

مجسمه تمساح

مومیایی میمون

مومیایی الاغ

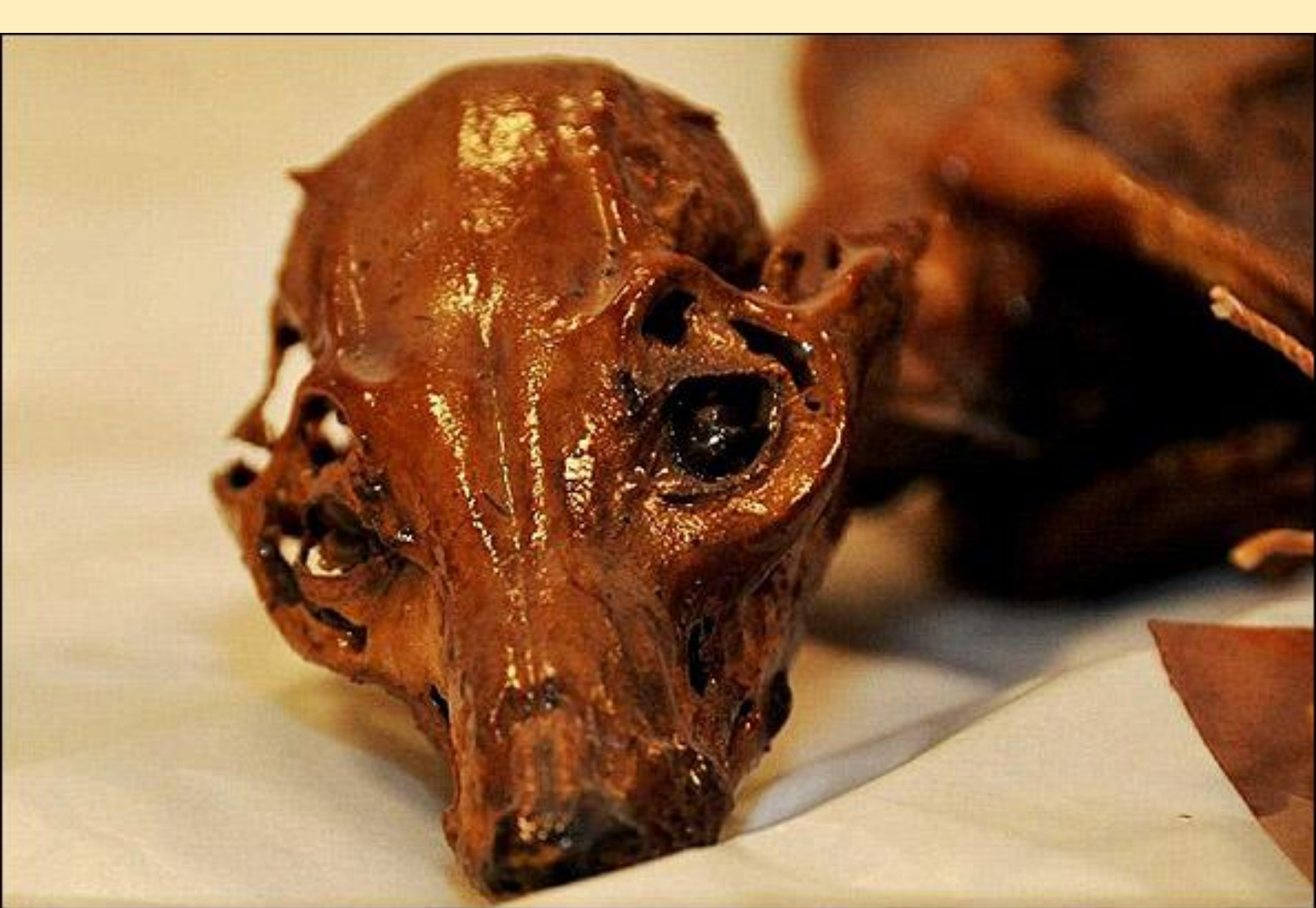

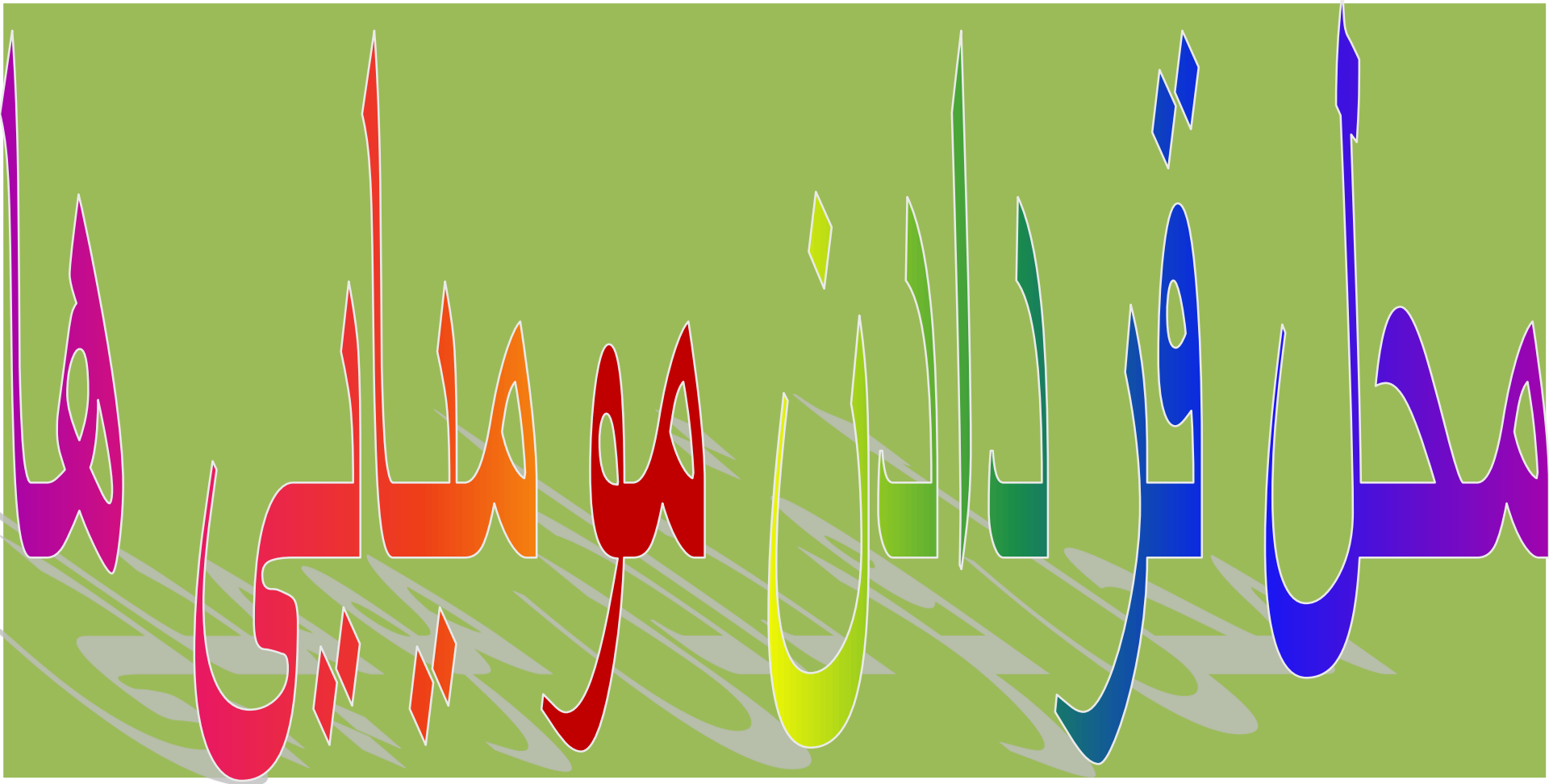
مومیایی عقاب

مومیایی سگ

اهرام

معابد

قبرستان

کشف مومیایی های قبرستان ها

نظارت دقیق باستان شناسان

امکان آمیخته شدن خاک با برخی از اجساد

عدم دقت باعث تخریب مومیایی خواهد شد.

وارد شدن خاک به داخل برخی از تابوت ها

تابوت باعث حفظ مومیایی بود.

خارج کردن تابوت از قبرستان های مصر

باز کردن تابوت با دقت کامل

دقت زاهی حواس باستان شناس مصری برای آسیب نرسیدن به مومیایی ها

دفن مومیایی در معابد

حفظ مومیایی داخلی معابد

کشف مومیایی توتنخامون در دره شاهان

کاشف مومیایی توتنخامون دکتر هوارد کارت

باز کردن مومیایی تونخامون بعد از ۸۵ سال

نظارت زاهی حواس در باز کردن تابوت

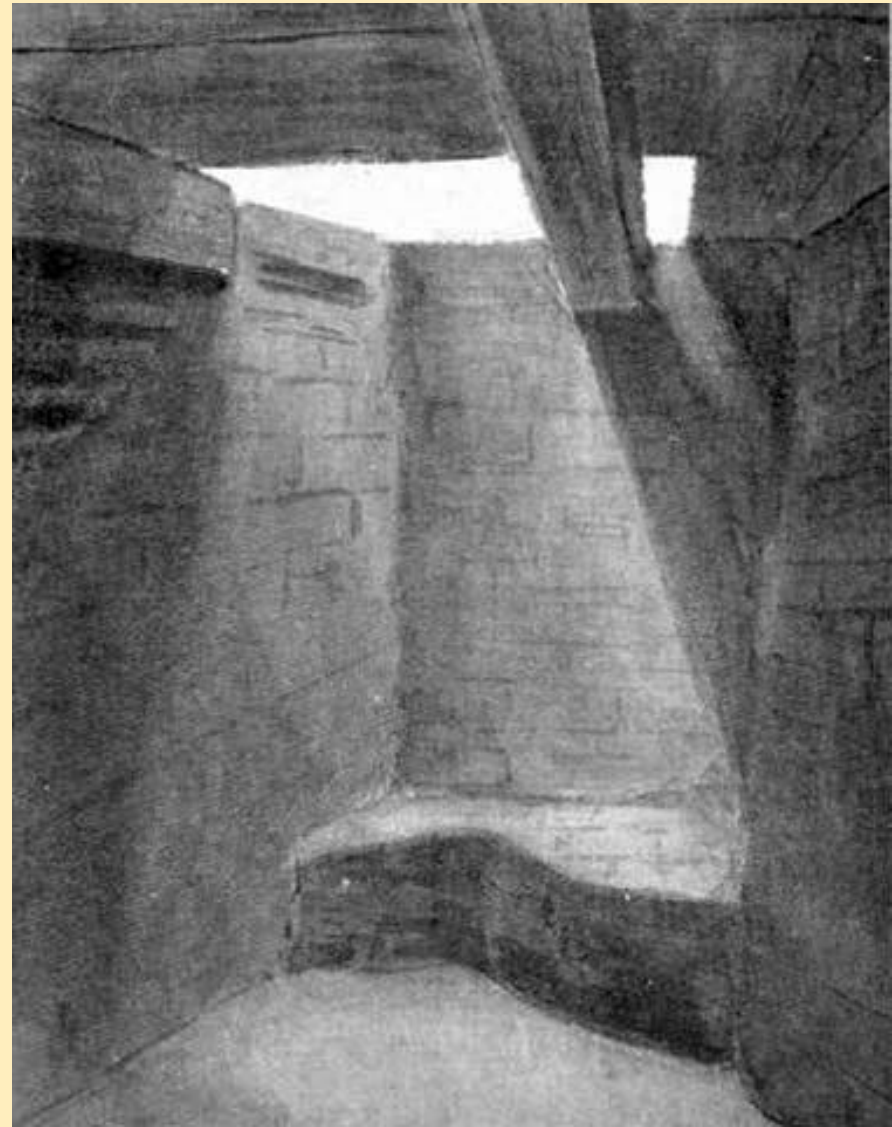
برخی از مومیایی های داخل مقبره ها هم فاسد شده اند.

دفن برخی مومیایی ها در اهرام

غار ت دفینه های اهرام

انتقال مومیایی ها برای تحقیق و آزمایش

باز کردن با ظرافت باندها از اجساد

فایده‌های مومیایی در عصر حاضر

۱- کمک به علوم تاریخ ، باستان شناسی ، علوم اجتماعی و

...

۲- شناسایی برخی افراد مهم مثل فراعنه

۲- کمک به علم پزشکی برای شناسایی برخی بیماری ها

شناسایی فرعون معاصر حضرت موسی رامسی دوم

پی بردن به حقیقت تاریخی توسط موریس بوکای فرانسوی

گیومه

پروفیسور موریس بوکای
کسی کہ تحقیقات بالای جسد فرعون
انجام داد و بعد مسلمان شد

﴿قَالِیَوْمَ نُنَجِّیْكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلَقَ آیَةً﴾

امروز نجات می دهیم پیکرت را (الزآب) تا عبرت آیندگان شوی

{ای فرعون}

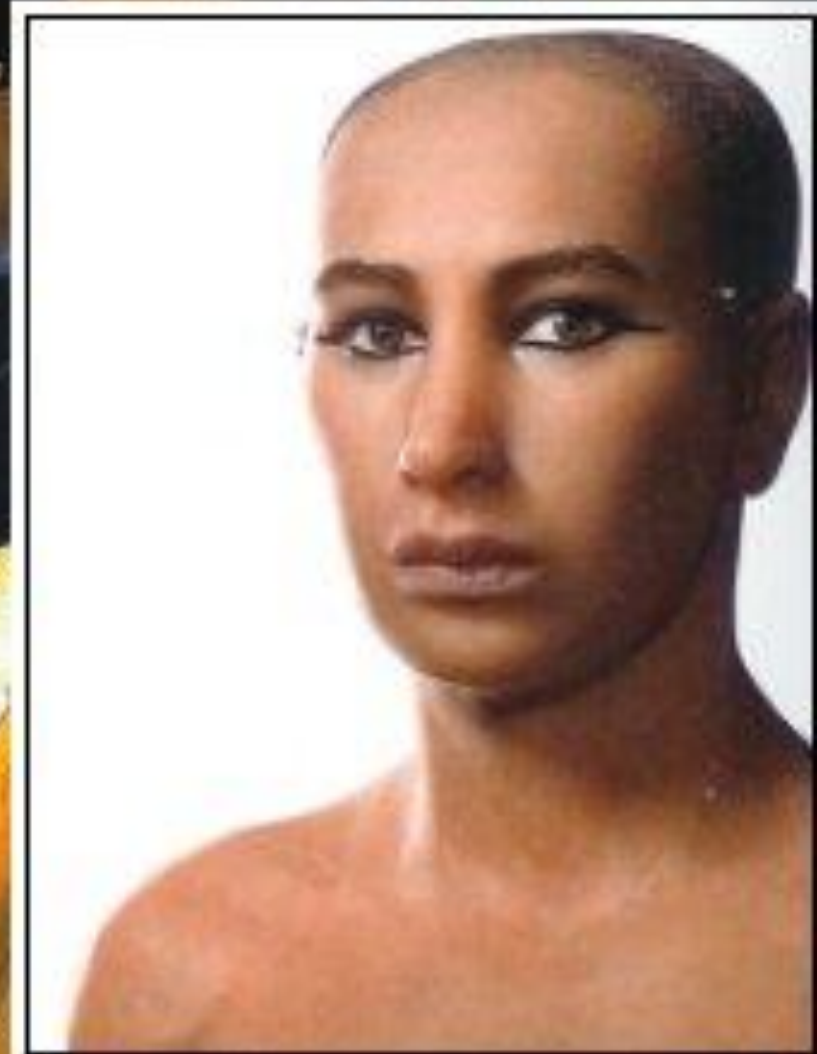
یونس ۹۲

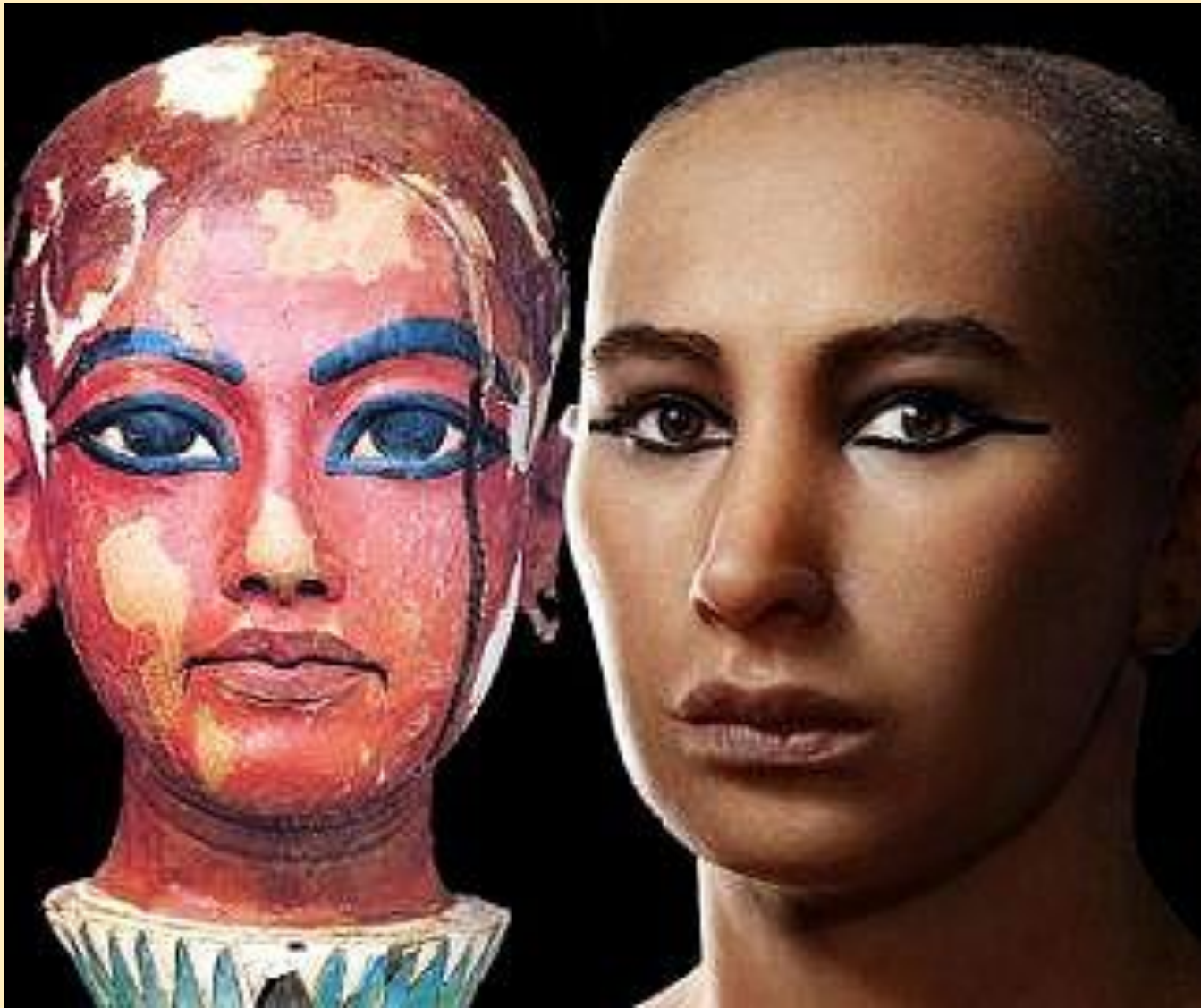
شناسایی فرعون توت عنخ آمون

بازسازی چهره های از برخی از فراعنه

بازشناسی چهره توتنخامون توسط مجسمه

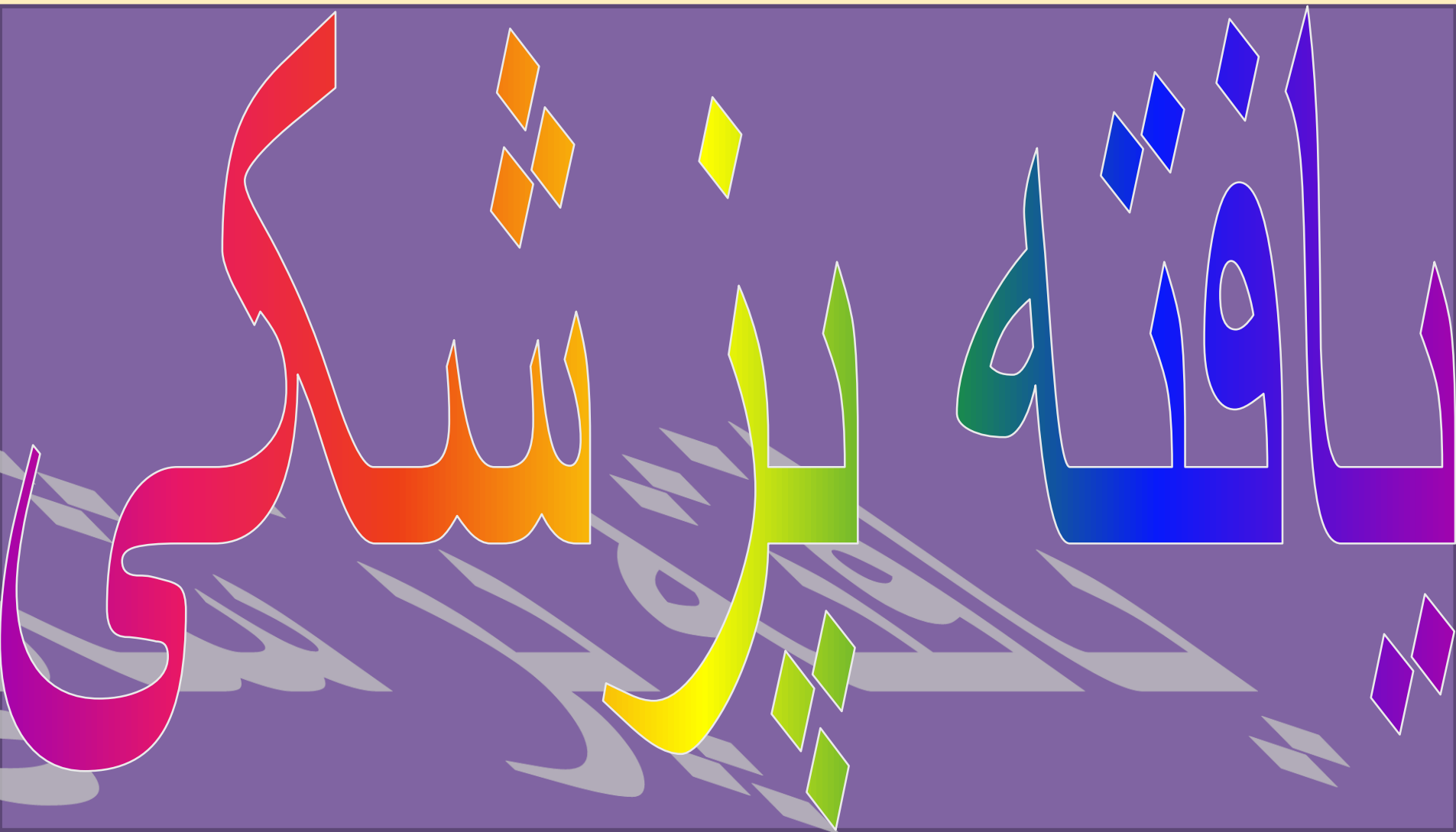

تأثیر مومیایی در بازشناسی چهره توتنخامون

از نظر اجتماعی فهمیدن فرهنگ حیوان پرستی مصریان باستان

گرفتن ام ار آی از مومیایی

ISNA

PHOTO: AP

گرفتن ام ار آی از تابوت

گرفتن ام ار آی با باد پیچی

ISNA

PHOTO: AP

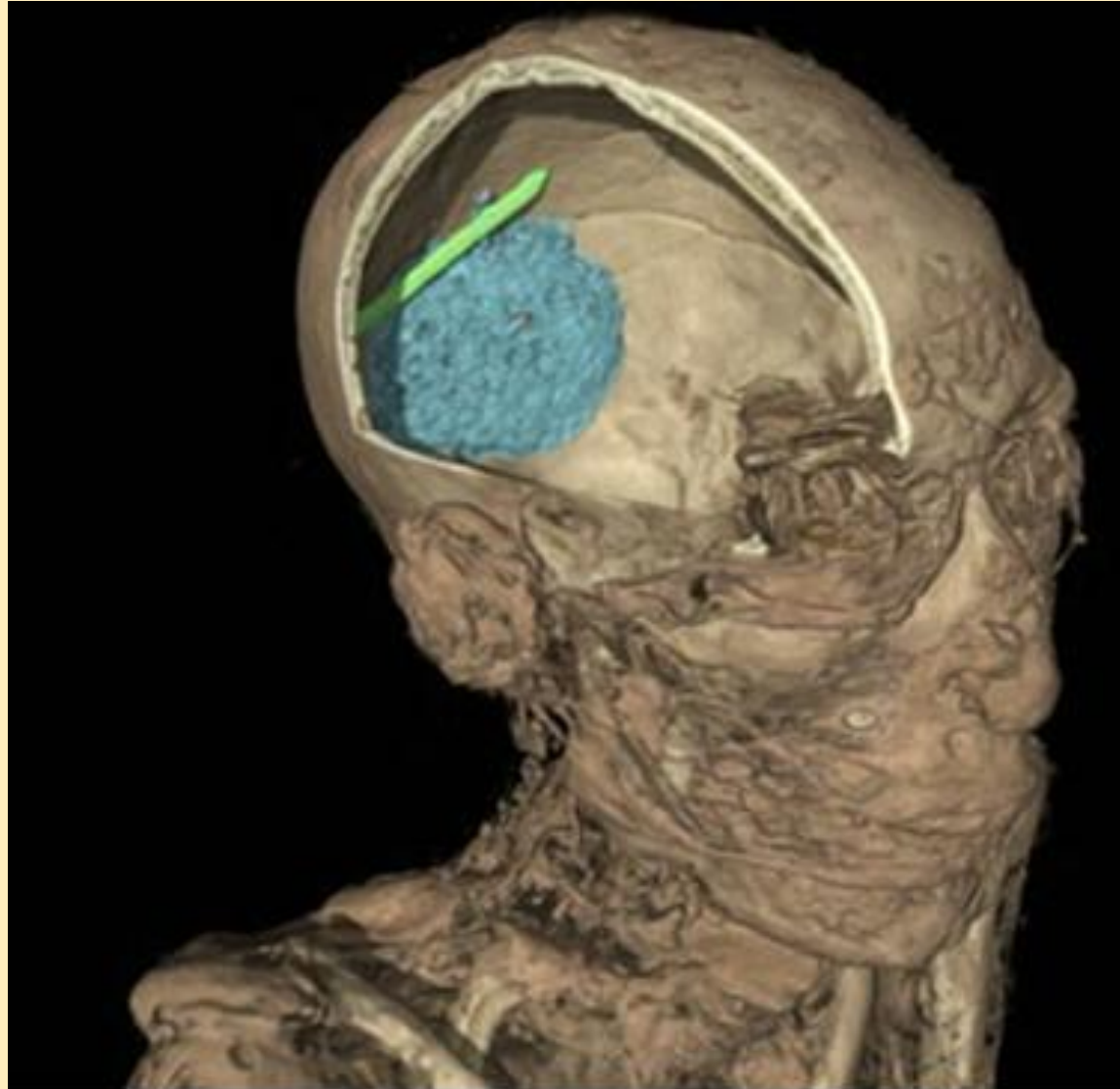
گرفتن ام ار آی بعد از جدایی باندها

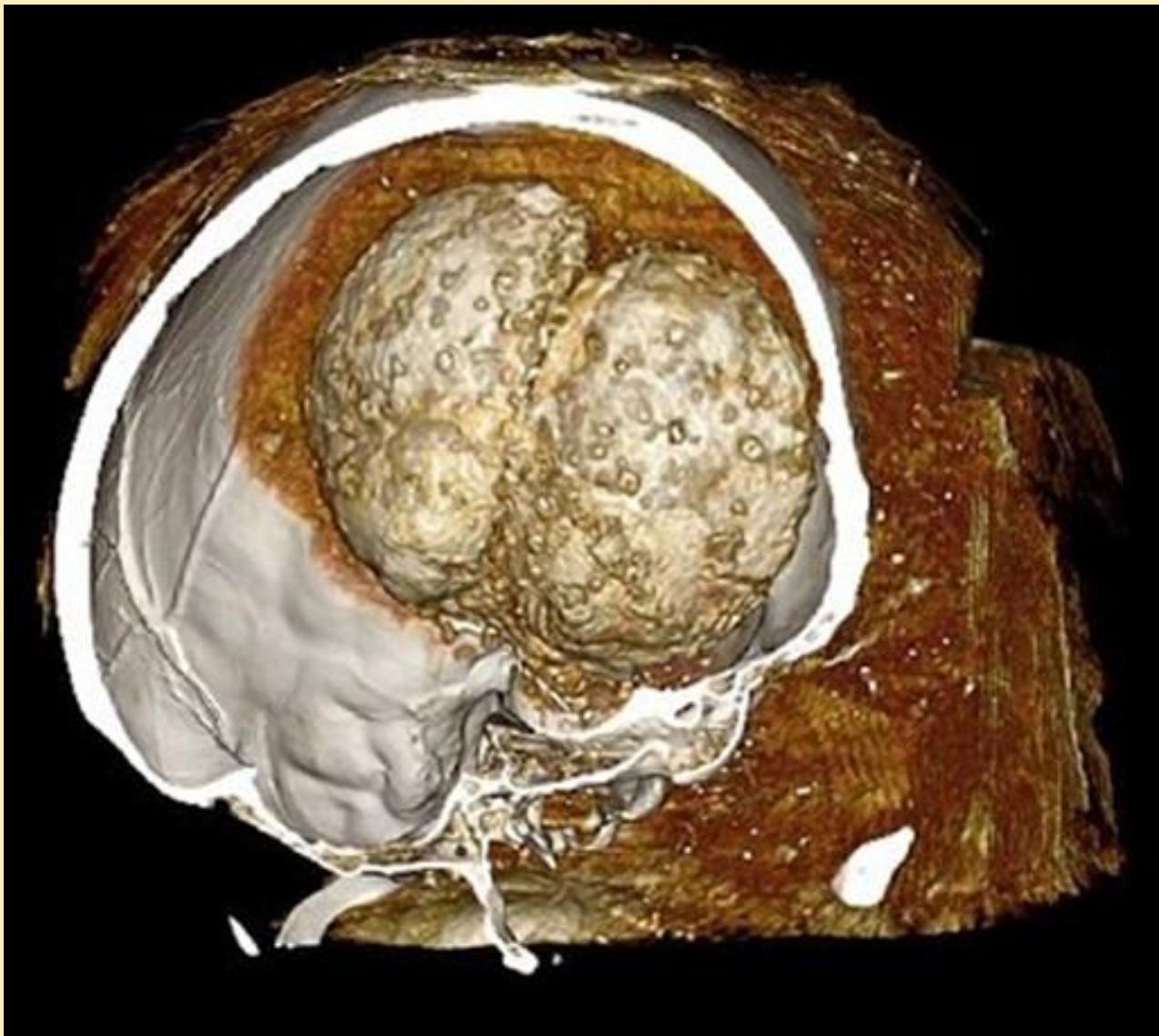
مشخص شدن میزان تخریب یا سلامت مومیایی

مشخص شدن باقی مانده بخشی از مغز و فلز تخلیه مغز در جمجمه یک مومیایی

وجود مغز در برخی از مومیایی ها

مطالعه دقیق مباحث پزشکی مومیایی

یافته های جدید در مورد علت مرگ توتنخامون

- محققان آلمانی پس از سال ها بررسی اعلام کردند که برخلاف یافته های پیشین، توتنخامون به دلیل ابتلا به نوعی **ناهنجاری ژنتیک خونی** فوت کرده و یافته های پیشین مبنی بر مرگ وی بر اثر ابتلا به **مالاریا**، نادرست است.
- محققان دانشگاه هامبورگ با بررسی مومیایی توتنخامون و انجام آزمایش **DNA** به این نتیجه رسیدند که **سلول های قرمز خونی** توتنخامون **شکل عادی** نداشته و علت مرگ وی نیز، **نارسایی خونی** ژنتیک بوده است.

تشریح و تدریس به شاگردان

سیاه شدن رنگ بیشتر مومیایی ها

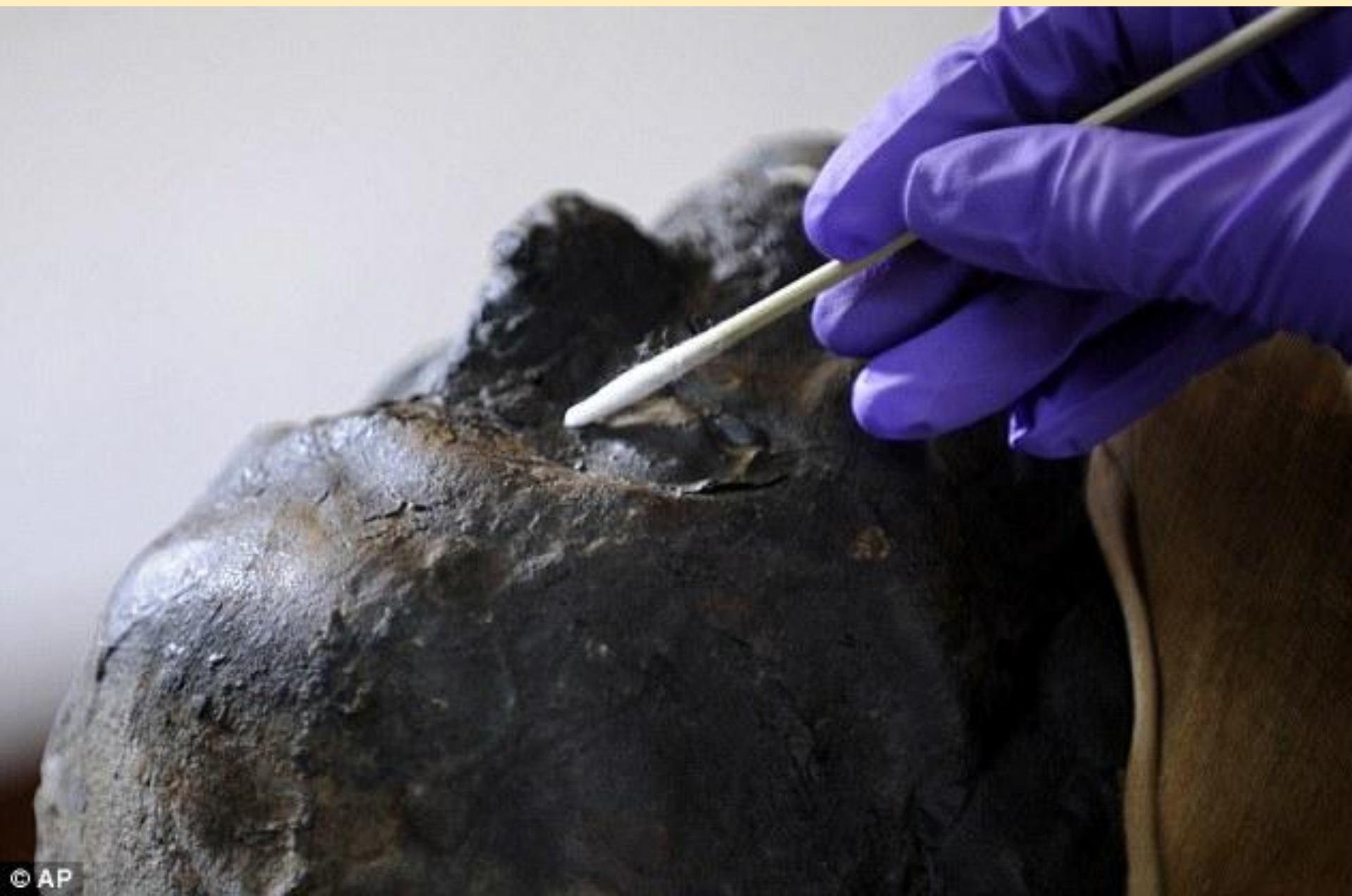

دلیل سیاه شدن برخی مومیایی ها

- دانشمندان با بررسی متوجه شده اند مومیایی هایی که با استفاده از ترکیب **نمک نظرون** و **صمغ گیاهی** خشکانده شده سیاه شده اند. چون ترکیب ماده نمک نظرون و صمغ گیاهی در **طول زمان** باعث **واکنش شیمیایی** شده و رنگ پوست را تیره خواهد کرد.
- نکته جالب توجه این که **نقاشی هایی** که از زمان مصر باستان باقی مانده **به ندرت** مومیایی را نشان می دهد که رنگ سیاه دارد، در نتیجه این عمل شیمیایی در فرایند طولانی مدت اتفاق افتاده است که مصریان آن را ندیده اند.

مطالعه دقیق بر روی پوست مومیایی ها

تخریب بخش هایی از پوست مومیایی

فصل اول در بیان کلیات

سالم بودن دندان اکثر مومیایی های مصر

وجود ماده فلوراید در آب سرزمین مصر

موزه مصر

نگهداری در محیط مخصوص مومیایی

Statue d'Osiris de Aspehty
propre au musée, 130 cm av. J.-C.

Statue d'Osiris de Ankhakhet
propre au musée, 130 cm av. J.-C.

Statue d'Osiris de Psionhor
propre au musée, 130 cm av. J.-C.

5.
Sta

22

25

26

27

موزه لور

بخش مصر شناسی موزه لور

مومیایی موزه لور

m4taghi

موزه بریتانیا

بخش مصر شناسی موزه بریتانیا

مومیایی موزه بریتانیا

ISNA / PHOTO: AMIR POURMAND

موزه واتیکان

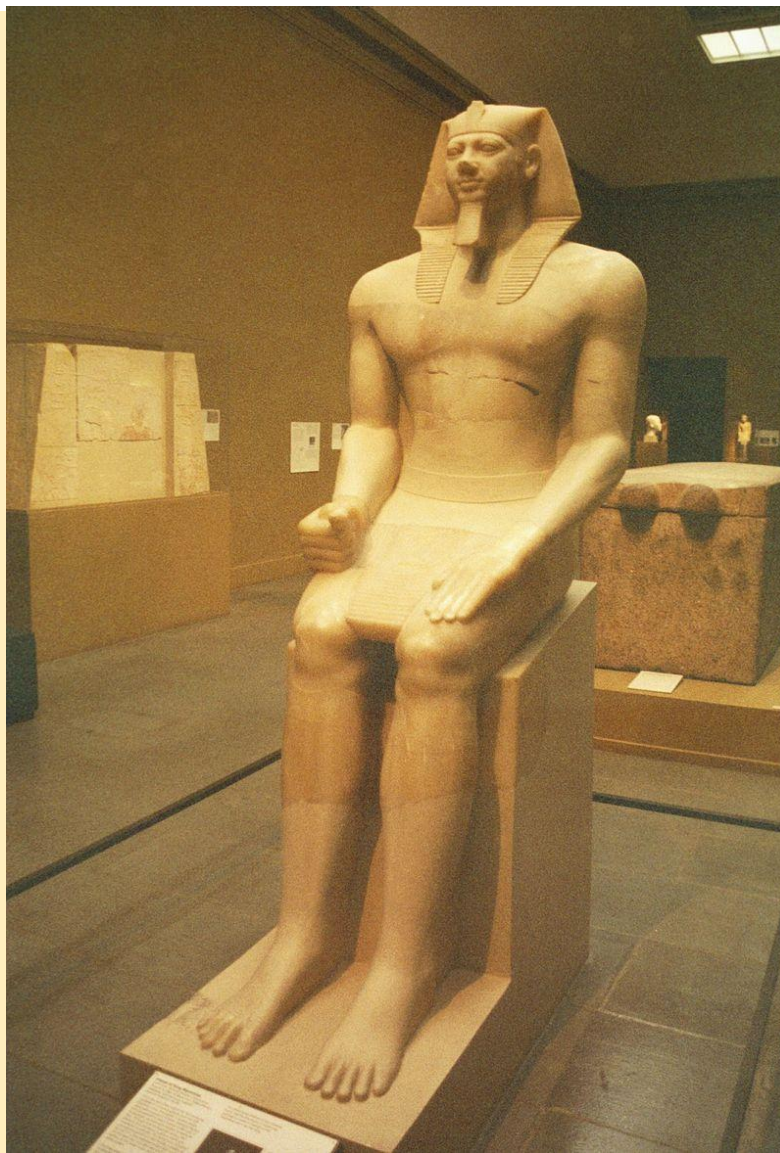
مومیایی موزه واتیکان

موزه هنرهای معاصر بوستن

بخش مصر شناسی موزه بوستن

مومیایی های موزه گواناخوانات مکزیک که متعلق به معبد سانتا پائولا بود.

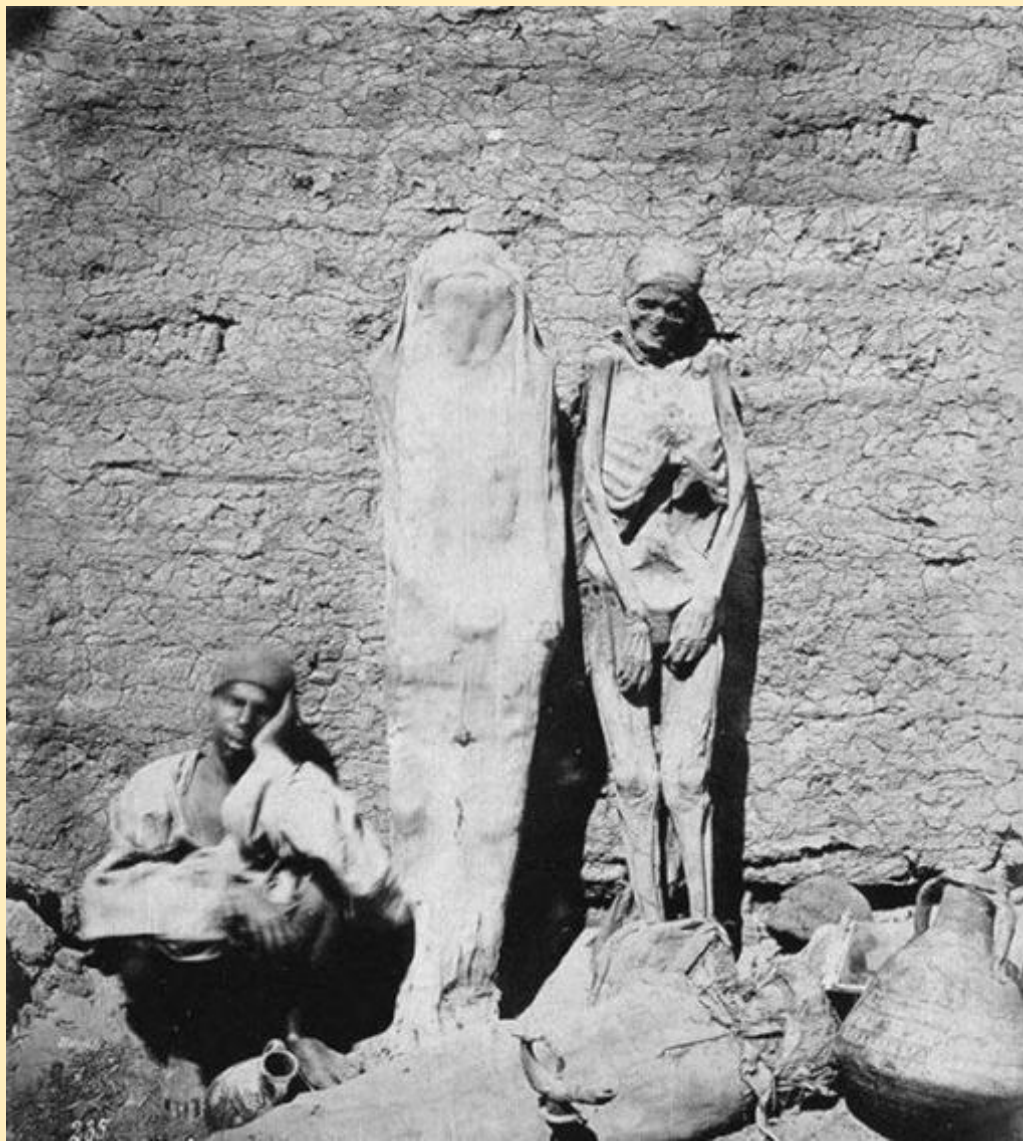
چهره های این مومیایی ها بسیار ترسناک هستند – بسیاری از آنها گویا در حال فریاد کشیدن و بیان کلمه «نه» هستند و مشت های گره شده آنها از زیر لباس های پاره و مندرسشان بیرون زده است.

فروش مومیایی ها توسط کاشفان غیر قانونی

موزه های شخصی

سایه